

309441

(పతి దినము | వ కటిం వ (బడును

VOL. 5 } జన్మ వల్లము 1918 సం. జూలై నెల 30 వ తేది మంగళవారము } No. 102
సంపుటము. ౫ } కాళియు క్రి వా ను వం వత్సర ఆహా ధ మా న బ హు శ న ప్ర మి ౭. } సంచిక ౧౦౨

ఇండియాగవర్న మెంటుయొక్క వైనాన్య డిపార్టుమెంటు.

నం. 1250 - ఎఫ్. ప్రకటన సిమా, 1918 సం. మే ౫ వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రాక్క-రూపముగా వచ్చిన యావీతు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (సవరనుల) మొత్తము కింద, (తద్భాగముగా) యుద్ధమును సాగించుటనుగాను హిజ్ మెజ్జెస్టీవారి దొరతనమున కిచ్చుబడును.

వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం. నూటికి 5% వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1921 వ సం. సెప్టెంబరు 15-వ తేది నుండి చెల్లించబడునది
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం. నూటికి 5% వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1923 వ సం. సెప్టెంబరు 15-వ తేది నుండి చెల్లించబడునది
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం. నూటికి 5% వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1925 వ సం. సెప్టెంబరు 15-వ తేది నుండి చెల్లించబడునది
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం. నూటికి 5% వడ్డీ యుద్ధపత్రములు నూటికి రూ. 100 చొప్పున 1928 వ సం. సెప్టెంబరు 15-వ తేది నుండి చెల్లించబడునది

ఇవన్నీ,

వచ్చుబడి పన్ను లేకగ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రాక్క-పు సరిఫికెట్టున్నా

జారీచేయబడును.

అనుకున్న వడ్డీకిన్ని ఇండియా గవర్న మెంటువారి రిజిస్ట్రారున్నా ఆస్తిన్నీ హామీగా ఉంచును.

1921 వ. 1923 వ. 1925 వ 1928 వ సం. పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ వెల:—దరఖాస్తు చేసికోవడం ప్రతి రూ. 100 వ రూ. 100.

విడ్డీ:—సంకల్పమునకు నూటికి 5% చొప్పున ఆరేపి వెలల కొనసారి మార్చి 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునండి 1918 వ సం. సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు వడ్డీ, పత్రములు కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం. సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖున తనవారితో పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనబడు పత్రముల మీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం. మార్చి 14 వ తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేష మైన హామీలు:—ఇక మీదట ఇండియా గవర్న మెంటువారు జారీచేయు ఏదేని స్థిర కాలపు బుణమునకు వడ్డీ లేదు ఎంతో ఏర్పాటుపడియున్నప్పటికినీ, వదల బుణమునకు వైకము కట్టు కార్యము కొనుగో రాక్క-రూపముగా 1921 వ. 1923 వ. 1925 వ. 1928 వ సం. యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన విలువకు అంగీకరింపబడును.

1921 వ. 1923 వ. 1925 వ. 1928 వ సం. యుద్ధపత్రముల మీద వడ్డీ వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అవి, యితర ఏదైనా ఏదైనా ఆపన్న కట్టకలసిన కేసులు నిర్ణయించడము లో గణించబడునది, అట్టియు వారికి అధికపన్ను (నూపర్ లాన్సు) కట్టదగి యుండును.

సామ్యోజ్ఞ విరూపముగానందున:—యుద్ధపత్రము లు (ఎ) ఇన్వెన్టరీ (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాట్ సర్టిఫికేట్ల రూప ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగానో జారీచేయబడు ను. తదనంతరము ఇష్టమైయడల, ఇవి యిచ్చి వీరికి బదులు, తేరు (హామీ పెట్టుకొనికే చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న ప్లాట్ ఆఫ్ఫీసులను, కర్పరేతుడే పుచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనుగోతు ఫలనిరూపముగా జారీ చేయబడవల యునది ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యుద్ధల, అవి, ఇన్వెన్టరీ (రెజిస్ట్రేషన్) ప్లాట్ సర్టిఫికేట్ల రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, ఆలస్యము కాకుండుటకై మొదట, రాష్ట్రమైనంత కొద్దిపొట్టు చేరు చేసి నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే అటుతర్వాత, ఇవి యిచ్చి వీరికి బదులుగా ఎక్స్ చేంజుల నోట్లకు దరఖాస్తు పెట్టుకోవడమో వాటిని

పుచ్చుకోవడం, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు ఒక్కటే ప్లాట్ సర్టిఫికేట్లు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ. 100 గాని నూరుతో గుడించిన (పూర్తిగా నూరుగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువ గలవి (ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినవికంటె,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదేని ఇండియా బ్యాంకు లోగాని విద్యుత్తముగా దరఖాస్తు పెట్టుకోవడం,

(బి) కలకత్తా క రెన్సి కంట్రోలు ఆఫీసులలోగానియే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్కయైన లేదా కంట్రోలు యొక్కయైన ఆఫీసులలోగానియేదేని గవర్న మెంటు (ట్రెజరీ) వద్ద గాని సబ్ (ట్రెజరీ) వద్ద గాని దరఖాస్తు పెట్టుకోవడమో

1918 వ సం. జూన్ 3 వ తారీఖునండి 1918 వ సం. సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు నిర్దేశింపబడిన సమాప్తకారము ఉండే వచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమున, కొనవారి యొక్క పూర్తిచేయు వై విలాసమున, వడ్డీ యే (ట్రెజరీ) వద్ద చెల్లించబడవలయునని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే సమాప్తకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును. నిర్దేశింపబడిన సమాప్త, మద రాసు అకౌంటెంటు జెనరలు ఆఫీసునుండి గాని యే గవర్న మెంటు (ట్రెజరీ) వద్దయైన గాని సబ్ (ట్రెజరీ) వద్దయైన గాని తెప్పించుకోవచ్చును.

గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోగల బ్యాంకులలోగల ఇన్వెన్టరీ ప్లాట్ రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్వెన్టరీ ప్లాట్ రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ. 100 ల లేదా దానితో గుడించిన (పూర్తిగా) మొత్తముల విలువ గలవి, 1918 వ సం. జూన్ 3 వ తారీఖునండి 1918 వ సం. సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినవికంటె దరఖాస్తు పెట్టుకోవినవికంటె, సరాసరి కలకత్తా, బెల్లీకు బుణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దేనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా క రెన్సి కంట్రోలు ఆఫీసు, లేదా యే అకౌంటెంటు జెనరలుయొక్క యైన కంట్రోలు యొక్కయైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకు లయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్న మెంటు (ట్రెజరీ) లేదా సబ్ (ట్రెజరీ). దరఖాస్తులు (ప్రామిసరీ నోట్ల విలువలలో వలెనే ఆదే నిర్దేశింపబడిన సమాప్తకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమున, దరఖాస్తువారుని యొక్క పూర్తిచేయు వై విలాసమున, వడ్డీ యే (ట్రెజరీ) వద్ద చెల్లించబడవలయునని తాను కోరునో అదియును స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే సమాప్తకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్వెన్టరీ ప్లాట్ రూపముగా గాని (ప్రామిసరీ) నోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ. 25 విలువ గలవిగా వై నను దానితో గుడించిన (పూర్తిగా 25 ల) మొత్తపు విలు

ప్రజాభిప్రాయములు

చేష్ట ప్రతి,
జూలై 29. చెంగల్వల సత్యనారాయణ మూర్తి

అగ్నింగు చీపునై కటరి.

భారతదేశమున మహాపరిశోధనము.

మాంటాగ్యూ గారు భారతదేశమునందే తిరిగి వచ్చి యుండిరి. ఇక మన సామ్రాజ్యముయొక్క యాచారభావములు వ్యక్తమగు సమయము సమీపించుచున్నది. భారతీయుల ప్రభుత్వ స్థాపనమునకు పరిస్థితుల పరిశీలించి తక్షణమే జరిగ వలసిన చర్యలను నిర్ణయించు నుద్దేశ్యముతో నతడు బయలుదేరినాడు. ఎక్కువగా సామ్రాజ్య ప్రసాద మవసరమని యాతడు ప్రకటించిన లోడనే ఇండియా రాజ్యాంగపరిషత్తు మీద నియమితులైరి; వీరి అభిప్రాయములతో ప్రధానమంత్రి మాడ యేకీభవించెనని భారతీయు లూహించుట కనేకవకాశములు కలవు. ఎల్లెడలను ప్రజలూ పూజితులైరి; వానిని సంస్కృతిపరులు కాలమే తెలిపినది. వివిధభాషలు సమ్మేళనముగల సామ్రాజ్యమున సంయుక్త ప్రభుత్వము ఇండియా, విర్మానులు మున్నగు దేశములవలన పరిష్కరింపబూనవలయును మిగుల న పాయము కలసింపవచ్చును. లోక్ ప్రభుత్వము వాకేమియు నొసంగక పోవచ్చును. కాని వారు పేరాలను స్వచ్ఛందముగా ఉదార ప్రభుత్వము ఆకలబనింపజేసి కొంతవరకు వానిని ప్రతి పరుచును. సంయుక్త ప్రభుత్వము వాగ్దానముల చేయునని వారి కార్యములవలన నీవాగ్దానములు కాల్పనములుగా చాటుట దుస్సాధ్యమగును. విర్మానదేశమున రెండు సంయుక్త ప్రభుత్వములములమున కరిగిన అపజయములు, లోక్ ప్రభుత్వము హిందూదేశమునగూడ గలిగించుటకు విలువలేదు. ఇట్టి సమ్మేళనమున తటస్థించు నవాయముల సరిగణించకపోవుట ధీమాకము కాదు. ఈ సమ్మేళనమునందలి యాచారభావములలో ఒకరు, ముందంజవేసి, జాతీయసమ్మేళనముగావించు ప్రారంభించునోడనే, అందలి ప్రతిభాతీతుల దీనిని విధియుతము ప్రకర్షములు మొదలయిదుగు. ప్రజల ఆశయములు ఫలాన్నిభవమున సమయ మాసన్నమైనపుడు సంస్కరణ స్వభావమును రూపుమాపు రాకీవామాగాని, మననదృష్టియులందరి విశ్వాసమును దెలుపు కాలపారిణముగాని, లేక వరప్రసాదముతో భాటు నిర్బంధ నిధానావలంబముగాని జరుగుచుండును. దృష్ట్యాగారి కంటేమాంటాగ్యూగారి కెక్కువ విజయము ప్రాప్తించునాక! కాని హిందూదేశమునకున్న అధికారాభిమానులకును, బ్రిటిషు వర్తకులకును సంగ్రామములైనందులలోని వాడుకపోయెడు యుద్ధములై యెట్టి గొప్ప పరిప్రసాదములైన ఆటంకపరచుట సంభవ మను విషయమును మనము గుర్తించుట మంచిది. ఇటీవల స్వదేశ విషయమును దెలుపుకొనుట కిచ్చుటకు రానున్న ప్రసిద్ధభారత జాతీయవాదుల సందేశమును తిరిగ్మరించుట వలనప్రతికూల శక్తులు మేల్కొనియున్నవనియు అధికార సంపన్నములై యున్నవనియు తెలుసుకొగలుడు.

ఎట్టి కార్యవాది నైనను యెట్టి యాచారభాగ విహీను నైనను గొప్పవరముల ప్రసాదించుటకు ప్రేరేపించు విషయ మొకటి హిందూదేశ సమస్యయందు కలదు. మాంటాగ్యూగారి రీపబలికీ వచ్చినప్పటినుండియు మనప్రాంత సమస్యయందలి సాంగ్రామిక భాగమున మార్పులు కలిగినవి. రువ్యాదేశము ముప్పటికి విచ్ఛిన్నముకాలేదు. జన్మకుటుంబాలాండు కంటే ముందునకు బోలేరు, అసియా టర్కీలోను రువ్యాదేశము బలమై యుండెను. నేడు రువ్యాదేశము శక్తి హీనమగుటచే, టర్కీ జన్మకుటుంబ భారత దేశపు సరిహద్దుల వరకు బోవుటకు మార్గ మేర్పడినది. జన్మకుటుంబాలాండు (కెమియా నుండి దానవకుటుంబమునకు బోవుచున్నారు. క కానలలోని టర్కీ వారు బాంకూ కాస్పియను సముద్రమువరకును బోయిరి. ఈపురోగమములు స్వల్ప నైస్యసహాయముతోడనే జరిగినవి. ఇందువలన అపాయము కలుగవచ్చును. (టర్కీ వారు బాకూన వరకు గల్పియినట్లు తెలియుచున్నది.) ప్రజేశము చాలదూరమున నున్నది. వర్తమానముల తెలియసాధనములు లేవు. కాని, జర్మను పురోగమవళితము వర్షియలో నవ్వడే ప్రస్ఫుటమగుచున్నది. అచ్చట రువ్యా నిరంకుశముతో డి స్నేహభావములకై మనము ప్రార్థించుచున్నాము. కొరగా ని యీ సాహాయ్యము నవేక్షించుచు, మన విజ్ఞానకార్య ఫానము వారు మనలను విశ్వసించిన జాతీయ ప్రజాస్వాంత్ర్య ద్వయము నిరసించి, ఉత్తరప్రదేశమున రువ్యాను లాక్రమించుట కంగీకరించిరి. సంగ్రామము ప్రారంభమైనప్పటికి వారును తమ పరమశత్రువుల పరిగణించు పక్షియను జాతీయవాదులు, మనముకూడ రువ్యాతో కేరుటవలన, మనశత్రువుల సాహాయ్యము నవేక్షించవచ్చును. ఈవధ్య పేరావలలో నేమి జరిగిన

దో మనకు పూర్తిగ తెలియదు. కాని పర్షియాదేశమున తమ ఆర్థిక రాజకీయలాభమునకై విధజించుకొనిన ఆంగ్లో రువ్యాను సంధిని పర్షియా ప్రభుత్వమువారు ఖండింపును, మన దాస్యమును వదిలివేసెదమని నిష్కర్షగ దెలిపియుండిరి. అమీరును టెలూచీస్తానమున నొక శత్రుపక్షమునొసంగదమని జర్మనులు చేసిన నూచనవలనను, ఆఫ్ గనిస్తానము నెడల జర్మనువారు చూపుభావము వలనను, జర్మను విధానము వ్యక్తముకాగలుడు.

ఈ నూచనలగాంచి మనము భయముజెంద నవసరము లేదు. జర్మనీదేశము సుభ్య అసియాయందు కాశ్యతముగ రాజకీయాధికారమును చెల్లించవలెనని కలంచుచున్నదో లేక అచ్చట కొన్ని ఆల్లములను ప్రేరేపించి మన కలబడి కలుగజేయు వలెనని యుద్దేశించుచున్నదో తెలియదు. ఆర్థికకాలి చేకూరినతోడనే జర్మనీదేశము ప్రాదేశికములయందు తనరాజ్యముల స్థాపించవలెననెడి ఆశను నిర్వహరముగ వదిలివేయుట సంభవము. కాని యుద్ధమింకను సాగుచున్నయెడల నాదేశము వధ్య ఆసియాలో స్థిరనివాస మేర్పరచుకొని, భారతదేశమున కపాయము కలుగునంతటి సమీపమున నుండుటకు ప్రయత్నించును. జర్మనులు తమ మిత్రులగు భానాటీసుయందలి టర్కీ టర్కీ ప్రజలకద్దనబోవుటకు దూరమాద్యము తప్ప యితర అటంకము లేమియులేవు.

భారతదేశసమీపమునకు వచ్చు ఉత్తర మాద్యముల నన్నిటిని టర్కీ జర్మనులు చూచుకొని వచ్చుటవలన, మన రాజనీతిజ్ఞులే నామమాత్రావశ్యమైనదక్క, మన నెట్టి అపాయమును కలుగజాలదు. భావికాలమున హిందూదేశరక్షణమునకు సముద్రముమీద గాని, యెడలల మీదగాని, హిమాలయ పర్వతములమీదగాని ఆధారపడియుండరాదు. భారతీయుల సంస్కృతిహీనులై యుండుటమే యిందులకు ప్రధానమాద్యము. తమదేశమును సంరక్షించుకొనుట కాదేశప్రజలను తయారుచేసివో, ఆదేశమునై నెనరుదాడియెత్తగలుగు? మనము భారతదేశము నాత్మీయముగా యాతముగనుంచిన యెడల యెవరును ఆదేశము నెదిరించజాలరు. ఇందులకు పారంపర్యముగతమగు అవిశ్వాసముగలబ్రిటిషుభారతీయోద్యోగులకు నై నికరిక్షణ మొసంగక, భారత ప్రైవ్యములకు ఫిరంగుల మొసంగక, స్థానిక పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయించుటకు విధానమును విడవాడుట కర్హనరము. మనముహిందూదేశమును జయించితిమనియు, మనముకత్తితోడనే దానినిసాధించవలెననియు భావములున్నంత కాలముట్టి భయమవసరము. కాని భారతీయులకు స్వపరిపాలనము మొసంగుటవలన మనము నిశ్చయించినపుడిట్టి భయము దూరమైపోవును. భారతీయులకు స్వదేశరక్షణ సాధనమును హక్రమేగాక, స్వపరిపాలనా ప్రసాదమునగూడ చేసివో ఆదేశమునితరు లేన్నదను కన్నెత్తిజాడకాలగు, కాని మన మాదేశమునకు వర్తప్రసాదమును తిరిగ్మరించివిర్మానులలో మనము చూపిన నీతి కత్తి ని హీనత నా హిందూదేశమునగూడ చూపి, ఆదేశ రక్షణము లేల్ల నై నికల చేతులలో నుంచినయెడల నిరంతర కుట్రలు బయలు జెడలి యాదేశమున మన పరిపాలనము దుర్భాసమగుటయు, ప్రజలకు కష్టములతి కేయించుటయు సంభవించును. హిందూదేశమునకు విదేశ దండయాత్రవలని భయ మిప్పుడు వాదని తలంచుట సంభవితభావము. ఇట్టి దండయాత్ర వాదనియు, వర్షియ విజయము నొందదనియు కలంపక వ్యక్తము. కాని, మ్యాకేరక్షణమునకు భారతీ

యులకాయుధముల నొసంగని యెడల కోట్లకొలదియున్న ఆదేశయుల యందు ఆసంతృప్తివాసింపి, కుట్రలుపన్ను రాజ్య తంత్రజ్ఞానమును, ఆకాపూతుడగు నైనికునకును యెక్కుడవకాశముల మొసంగుననుట సక్యము. వారి కుట్రలును, వారి ప్రయత్నములును, మనప్రతికూల ప్రయత్నములును, వేరే సంగ్రామ మక్కరలేకయే మనకపాయకారకముగ పరిణమించును. మనము హిందూదేశమును ఆయుధసమేతముగ జేయవచ్చు యెడల, ఆదేశరక్షణమునకు మన మనభ్యులను వంపకలసి వచ్చుచున్నది. మనము భారతీయులకు నైనికరిక్షణ మొసంగిన యెడల, వారలను సంస్కృతిపరుల యెత్తించవలెనని వేరే చెప్పవసరములేదు.

కేవలము మాటలములముననే దేశీయుల మానసములను సంస్కృతి మొందునట్లు వ్యామోహపరుల విలులేదు. భారతీయులు తమ ఆత్మగౌరవమునకును, తమ ఆశయములకును సంబంధించిన విషయముల నిర్ణయించు కొనుటకు నాంధింపుచున్నారు. దీనినే హామయూలు అని పిలవెదరు. ఆదేశము మిగుల దాద్రస్థినితీయించున్నది. ఈ శతాబ్దారంభమున నాదేశమున మనవి 1-కి ఒక పెన్సికంటె యెక్కువ ఆదాయము రాదని మదింపు చేయబడినది. “సంవత్సరమంతయు వ్యవసాయములు సంపూర్ణావారమున నేమియోయెరుగ”ని సర్చార్లు ఎలియటుగారు నుడివియున్నారు. ఇప్పటికాలమునగూడ బడికి పోదగిన వయసు గల వారిలో 1/5 వంతు మాత్రమే విద్య నభ్యసించుచున్నారు. బోధాలో ప్రజాసామాన్య విద్య గలుపబడుచున్నది. జాతీ వికతులును, బాధ్యతగల పదవులను భారతీయుల కొసంగకపోవుటయు, మొన్నటివరకు కవిమ నద్యోగములు భారతీయుల కొసంగక పోవుటయు, వారిని వలసదేశములలో పడరాని పాట్ల పాలుచేయుటయు ఇవి అన్నియు యీ సమస్య కేవలము రాజకీయముకాదని స్పష్టికరించుచున్నవి. ఈలోపములను తొలగించు కొనుటకు భారతీయుల కధికారముండుటయే వారి స్వరాజ్యోద్యమోద్దేశ్యము. మాంటాగ్యూ సంస్కరణములు సందిగ్ధములై, బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసంగక పోయినయెడల, ఇందునకును, సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నకును చాల కాలవి ప్రరణముండుట భావ్యముకాలేదని మా అభిప్రాయము. వీరిప్పుడొసంగు సంస్కరణములు తమకంటె తామే వృద్ధిచేయవలయునట్లుండవలెను. ఇంకను కేంద్ర ప్రభుత్వము అంగ్ల నిరంకుశాధికారుల చేతులయందే యుండి, రాజప్రతినిధి సభ అధికారసంపన్నమగు ప్రాతినిధ్య సభ కాకున్నయెడల, యందలి లోపముల పూర్తిచేయునట్లు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములలో మార్పుల జేయవలయును. రాజప్రతినిధి తిరిగ్మరించునట్లుబడి, వీరికైనను బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మొసంగబడక పోయినయెడల, యీ విధానము భారతీయ జాతీయములను తృప్తి పరుపజాలదు. ఇదివరకే అవస్థాంతర కాలమునండి యుండినది మోక్ష ప్రభుగారి సంస్కరణముల పునాదిపై నిస్పృహ స్వాతంత్ర్య సాధనము నిర్మించవలెను. మన సమస్య స్వభావమును సంగ్రామముమార్చివేసినది. ఇందుచే స్వయంనిర్ణయసూత్రముల కన్న స్వాతంత్ర్యదేశములన్నియు, మాటలలోనైన సామోహమును దెలిపినవి. సంస్కరణవేళము వృద్ధియొంది. సాధారణకాలమున కొన్నితరముల వరుకు పట్టుదరిజాములొన్ని వర్షియములలో వేసంధివమగుట్లుమా: పులప్రయత్నించవలెను. “కేవలము” ప్రతిక

జంతుల బంధు: అంగ్ల యుండియే (దగ్గర అందు 75 కిలో గ్రాముల, 100, 150, 200, 250, 300, 350, 400, 450, 500, 550, 600, 650, 700, 750, 800, 850, 900, 950, 1000)

మిక్కిలి ముఖ్యమగు సమాచారము

(విజ్ఞాన) **అటోమిక్ బాంబ్.** (విజ్ఞాన) కాబడినది.

ఇప్పటికాలపు ఈ కనుగొనబడి, సాటిలేని మహోన్నతమగు సమాచారము. ఆటోమిక్ బాంబుగాని, రాజాముగాని, దేవుడెవడో సిద్ధము చేయబడిన శక్తిని భక్తులగుట.

నీ కుటుంబాన్ని కొన్ని రోజులు తిలుకొనించుకో. మనస్థిరముగా నుజానను నిర్మలమనించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల నీ సాంబులో వాడును.

విజ్ఞానము (అర (దాం)	నీ సా 1-కి రు 0.10
చక్రవర్తము నైజా 1-4 కాం	" " 0.20
కేరొజైజా	" " 0.30
కెట్టనైజా	" " 0.40

వి. వి. భక్తులు రు 0.10 ప్రత్యేకము.

వల్లెల, కట్టములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాత్రలొకటి వాడుకగా. దీనిని జేతకముగా నీ కుటుంబము కలదు. కావున, తాము కొనుగొనుటకు సామాన్యముగా, కాల్పనము ఆటోమిక్ బాంబ్ అను పేరును వదిలివేయు. ఆటోమిక్ బాంబులొకటి. సుఖమును వదిలివేయగోరువా రీ దిగుతూరొకటి. కాని ఆటోమిక్ బాంబుల సుఖమునకాదు ఉత్తముగ వంధ్యము.

బొంబుల బంధు: అంగ్ల యుండియే (దగ్గర అందు 75 కిలో గ్రాముల, 100, 150, 200, 250, 300, 350, 400, 450, 500, 550, 600, 650, 700, 750, 800, 850, 900, 950, 1000)

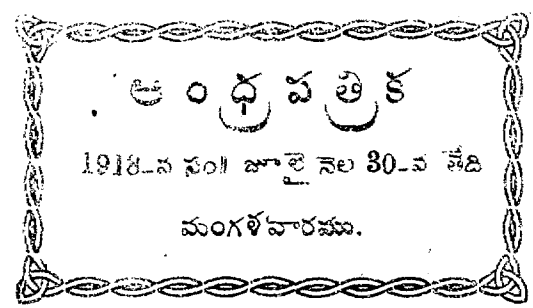
మద్రాసు యెడల: పేరావలలోనిమాత్రీ, ప్రజాసామాన్యము, మనము

ఆంధ్రవిద్యావిధి; విన్నపము.

—:—:—:—

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాప్తము తృప్తి కరముగ లేదు. ఇది నిరసించు వైద్యకళాశాలలందు విద్యార్థులు ప్రవేశము కొరకులు చుర్రభము. ప్రవేశము కొరకులకు పోషణము చుర్రభము. ప్రస్తుతము మాగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును బొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాభిమానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యావిధిగాని సహాయము చేయుటకు ప్రార్థనలు. దానములందెల్ల విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీక్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యావిధి కార్యదర్శి,
7, లెంటుకెట్టిపేట, మద్రాసు.

సంస్కరణవిధానపరీక్ష

“భాగ్యంబులతోని ప్రబోధిత భాగములందు జాతీయస్వత్వప్రాప్తికై సంఘటనను గలిగినవెంటనే ప్రతి ఘటనభాగము నిలువబడి” స్వీయలాభములను గట్టించు కొనను. పరిశ్రమ తాళయ పూరణమునకు కాలము సంప్రాప్తమైనపుడు సంస్కరణ ప్రయోజనమును పూర్వముచేసికొని సమాధానముగాని, పను సదుద్దేశమును శంకించుటకు కాలవిలంబము గాని, సంస్కరణముతో నిర్బంధమును జేర్చుటకు ప్రయత్నముగాని సంభవించును.” అని నేషను శాస్త్రీక వ్రాసిన వాక్యములను వర్తమాన రాజ్యాంగ రంగ సంరంభమునందు రాజ్యాంగ సంస్కరణ గమనించవలసియుండును. నేషను శాస్త్రీకయందీ వాక్యములు మొయి 25-వ తేదియందు సంస్కరణ ప్రచురణమునకు పూర్వము జ్యోతిషమును చెప్పినటులు ప్రకటించబడినవి. రాజ్యాంగవిధానమును జదివిన తరువాతను నేషను శాస్త్రీక ప్రచురించిన యభిప్రాయముల సత్యము విడిత మగుచున్నది. నేషను శాస్త్రీకయందు వ్రాసిన టులు స్వరాజ్యకాలమును ప్రతిఘటించుచు కఠికారదర్శమును నిరసించుకొనుటకు సైడెన్టాము వర్గ మేర్పడినది. సైడెన్టాము వర్గము ఇంగ్లాండు నందును వెల్చివర్గము హిందూదేశమునందును సంస్కరణములు జాతీయోపయోగములకు ప్రయోజన పూర్వము లగునటులు విశ్వప్రయత్నములను జేయుచున్నాను. వారి ప్రజ్ఞాధనములు జాతీయోపయోగ వినిశనమునకై చినియోగ పడుచున్నవి. పార్లమెంటునందును ప్రభుత్వమునందును సైడెన్టాముగూపు ప్రాబల్యముధిక్ము. “భారతజాతీయ ప్రముఖుల రాయబార ప్రతిషేధము రాజ్యసానమునందు శత్రుపక్షమునకుగల శక్తికార్యులను దెలుపుచున్నది” అని నేషను శాస్త్రీకయందు వ్రాసిన వాక్యములు భారతజాతీయుల కష్టములను వెల్లడి చేయుచున్నది. భారతీయుల యోశలన్నియును “జాతీయ స్వాతంత్ర్య ధర్మము”ను ప్రతిపాదించిన లాయిడు జార్జిగారి మీదయగలవు. మంత్రివర్గము సందాగల మిల్లరు కర్ణుప్రభువుల నామములను సంస్కరించినపుడు వ్యాపార రంగము నందు దెలిపిన భావములు పరిస్థులము లగును. “సంయుక్తమంత్రివర్గము వాగ్దానముచేయుట సహ

జము. కాని మంత్రివర్గ వ్యవహారములు వాగ్దాన పూరణమును దుర్లభముచేయును” అని నేషను వ్రాసిన భావములు మాంటేగుగారు ఆగస్టు 20 తేది ప్రకటనమునకును ప్రకటించిన రాజ్యాంగ విధానమునకును గల భేదమును ప్రకటించిన విధానమునకును పొందగల సంస్కరణములకును గల భేదమును తెలుపుచున్నది. మాంటేగు గారి స్వస్థ సంస్కరణములను సయితము ప్రతిఘటించు ప్రతిఘటించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని ఛార్లెసు రాబర్ట్సుగారు బోనరులాగారిని నడిగిన ప్రశ్నవలన వ్యక్తమగుచున్నది. సంస్కరణ విధానావశ్యకతను రాజ్యాంగ వేత్తలందరును సంగీకరించుచున్నారు. ఇంతకు పూర్వము రాజ్యాంగ సంస్కరణావశ్యకత బ్రిటిషు మంత్రులకు సోచరమైనను కాక పోయినను యుద్ధానంతరము ముఖ్యముగ రుష్యాప్రామాజ్య వినిశానంతరముగోచరమైనది. తురుష్క జర్మను రాజ్యములకును భరత ఖండమునకును నడుమను ప్రబలమైన రాజ్యము లేదు. ఇప్పుడో ముందో తురుష్క జర్మనుల దృష్టి భారతభూమిపై ప్రసరించ వచ్చును. జర్మనుల ప్రతిఘటనము నాపుటకు ఉన్నతములైన హిమాలయములకు గాని విశాలమైన యెడారులకు గాని లోతైన సముద్రమునకుగాని శక్తియుండదు. భారతీయుల సంతృప్తియందే దేశ రక్షణమునకు శక్తి గలదు. రిక్తమనోరథములు సమ్మోహజనకములైన వాక్యములు సంతృప్తిని గలుగ జేయువు. భారతీయుల నిస్సహాయ స్థితియే పరుల యాశకు మూలము. బలయితయైన భారతమాతను పరులకు కన్నెత్తి చూచుట సాధ్యము గాదు. భారతీయులు స్వతంత్రపాలనమును గోరుటకు గౌరణము భారత జాతీయ గౌరవమునకును సంరక్షణము నకును దగిన సమస్యలను స్వయముగ నిర్ణయించు కొనుటకు గాని అధికారులమీద ద్వేషము గాదు. అధికార లాభము గాదు. ఇది సకల జాతులకు గల సహజవ్యత్యము.

భారతీయులు వారి దౌర్భాగ్యస్థితి వలన నానహుల స్వల్పమును గోల్పోయి యధోగతి పాతైనను బ్రిటిషు పరిపాలన ము వలనను ప్రబోధము అత్యవశ్యాసము గలిగినది. వర్తమాన మహాసంగ్రామము భారతీయుల ప్రబోధము నుద్ధృతియు చేసి జాతీయ పక్షమునకు బలము వంసంగిడి. ఈ సత్యమును గ్రహించి నేరకును స్వరాజ్యవాదులు విప్లవకారులని నిందించుట యవివేకము. స్వరాజ్యవాదుల యాశ యములకు మూలశక్తి దేశభక్తి స్వామిభక్తి గాని, ఉద్యోగ లాభము గాని అధికార లాభము గాని కాదు. మాంటేగుగారు సంస్కరణ నివేదనము నందు వెంటనే బాధ్యతా యుత పాలనమును భరతఖండమున కొనంగుట “చీకటిలో బడి కొట్టుకొనుట” యని నివేదనము నందు తెలిపి యుండిరి. మాంటేగుగారి భావమును నధికార దృష్టితో గమనించి గాని భారతీయ రాజ్య ధర్మజ్ఞుల దృష్టితో గమనించలేదు. లోకమంతయును స్వాతంత్ర్య ధర్మావృత్తిమైనపుడు భరత ఖండము పూర్వ స్థితియందుండజాలదు. ఇతరదేశములమంద వికాసము భారతీయుల మందగమనమునకు గౌరణము గాజాలదు. అమెరికను రాజ్యము ఫిలిప్పైను ద్వీపములందు 20 ఏండ్లలో జేసిన మహత్కార్యము బ్రిటిషు ప్రజలు నూరేండ్లలో జేసులేక పోవుట విచిత్రము యుద్ధము సకలసిద్ధాంతములను మూర్ఖునది. “పరాధీన జాతులకు స్వయం నిర్ధారణధర్మ మవ్వయింపగల యాదర్శమును నాగరిక ప్రభుత్వములు మాటలతో నైనను విశ్వసించు

చున్నవి. సంస్కరణగతికి వేగము గలిగినది. సామాన్యకాలమునం దొక తరమునందు సాధ్యముగ పరిణామమును కొన్ని సంవత్సరములందే సంభవమగునటులు మానవవర్గము సాధించవలయును” అని నేషను శాస్త్రీక తెలిపిన భావమును “క్రమవికాసము చీకటిలో నుచుకుట” మొదలగు పాటలను చాడువాడు గమనించవలసి యుండును. ఈ సందర్భమునందు ప్రసిద్ధిల బడసిన కర్మిసుగారి వాక్యములును గమనార్హములు. సంస్కరణ పరీక్షకు లక్షణము ధర్మాచరణము గాని ఉపన్యాసములు సిద్ధాంతములు వ్యాసములు గావు.

“మనము వాగ్దానములను చేసి వెంటనే తదనుగుణ్యమైన యేర్పాటులను చేయుటకుం దాలస్యమై గాని నిగ్రహించి లేకపోయినంతమాత్రమున పనునందు బాటికి విశ్వాసము పోయి మన భుప్రదనముకలుగును. ఇట్టి సంస్కరణ దశయందు మంత్రివర్గముగారి ఆ వాగ్దానముల బాటోంది వారిని నా గ్రూపులకునే గాకను క్రియాయోగమున చెల్లించుటకు విధానమున యేర్పాటులను ధర్మబుద్ధితో నిమిషించి యందు గనే ప్రకటించక పోయినయెడల మనకు ముప్పువాటిల్లును. పరాధీనమై యున్న ప్రజలగతిని నిష్కల్మషభావముతో నిర్ణయించుటకు మనము శాంతిసభకు వెళ్లవలసి యుండును. కావున దానిని వ్యక్తముచేయుట ముఖ్యము.”

చిత్తూరు మండలావసర సభ.

అవసర చిత్తూరు మండలసభ కిభ్యక్షితరు వహించిన సి. దొరస్వామయ్యగారి ప్రారంభోపన్యాసము భావ గర్భితమైన సంస్కరణ విధానమునందు సమదృష్టి విమర్శనమును వ్యక్తముచేయుచున్నది. వాత్రీకలు సంభాషణలు ఉపన్యాసము సంస్కరణ విధాన విషయములతో సంబంధము దీర్ఘ వ్యాసములు మహాధ్యములు. కాంగ్రెసు లీచలు గలిసి లక్ష్యణపురమునందు స్వరాజ్య తీర్మానము నామోదించినవి. ఆ తీర్మానమును బలపరచుట కవసరమండల సభ గూడినది. అయ్యంగారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమునందును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందును నూచించిన సంస్కరణ విధానమును విమర్శించి లోపాలోషములను దెలిపిరి. “హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానము మనయోశయముల కనురూపముగ నుండక పోయినను తాత్కాలికమైన ఏర్పాటుగ సంగీకరించుట నా నమ్రాభిప్రాయము.” అని అయ్యంగారు తెలిపిరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందు మహాశంఘములవలన గలుగ గల యుద్ధములను బాగుగ వర్ణించిరి. గవర్నరు యధేచ్ఛగ వ్యవహారములను పడుపుట కవకాశములు గలవని వారి విమర్శనము వలనను దెలిపిరి. సంస్కరణ విమర్శనలందు మూడుతర గతుల ప్రజలు గలరు. 1. సంపూర్ణామోదమును తెలుపువాడు. 2. తటస్థులు. 3. ప్రతికూలురు. కాని అందరును మార్పుల బాకాంక్షించుచున్నాను. దొరస్వామి అయ్యంగారి క్రింది సవరణలతో సంస్కరణ విధానము సంగీకరించుట యుక్తమని తెలిపిరి. 1. మహాశంఘములకు తీసివేయవలయును. 2. మంత్రులను ప్రజాప్రతినిధులనుండి ప్రతినిధు లెన్నుకొనవలయును. 3. గవర్నరునకు గవర్నరు జనరలునకు శాసన సభాసంహారము చేసే యధికారము ప్రస్తుతస్థితియందొరగ జనదు. ఈ మాక్కులు గలిగిత గాని సంస్కృతికి గౌరణము లేదని దొరస్వామయ్యగారి మతిము. సంస్కరణ విధానమునందు మార్పులను దెలిపిన శాసన నిర్మాణ సమయమునందు పార్లమెంటు నందు మార్పులకు జడ్జిం చేయుట కవకాశము గలండును. కేవలము నిరాకరించుట వలనను సవరణలను జేయుట కవకాశము

గలుగదు. అన్ని మతముల వారును నే కాళి ప్రాయము గలిగి సంస్కరణములను సంస్కరించి సారవంతము చేయుట సమంజసము. కామను విలువశక్తికయందు "మతవాదులు అతివాదులు హిందూవులు మహమ్మదీయులు అధికసంఖ్యాకుల మతము ననుసరించి కలిసి సంస్కరణములను గోరుట శ్రేయస్కరము." అని తెలుపబడినది. సంయుక్తాభిప్రాయమును దెలుపుట యనవలయునని గ్రహించి ప్రజల దరును భేద భావములను విడిచి వదిలేయుట కార్యసిద్ధికి సాధనము.

మలబారు ఆవరణసభ

చిత్తూరు జిల్లా రాజాగారి యధ్యక్షతక్రిందను మలబారు ఆవరణసభ నూడినది. వలీయారాజాగారు భూస్వాములైన రాజ్యాంగములకు దురారభావములను గలిగియున్నాడు. మలబారు మండల సభయందు 1. రాజ్యాంగ వివేచనా కా కాళింగమును గలిగించినది. 2. బాధ్యతాయితీ పాలనమునకు సాక్షముగాడు. 3. బాధ్యతాయితీ స్వపరిపాలనా విధానము నందు కాంగ్రెసు లీగు విధానమును జేర్చుటయును" అను తీర్మాన ముమోదమును బడసినది. రాజ్యాంగ సంస్కరణ విధానమునందు మండలములు రాష్ట్రమును భిన్నాభిప్రాయములను దెలుపుచున్నవి. ఏకాభిప్రాయము జాతీయ మహాసభ యందు మాత్రమే కర్తవ్యము గావలసి యున్నది.

పాలిత దేశములు

వివిధదేశములయందును సాంఘిక, ఆర్థిక పరిస్థితులు ఆ సందర్భముగ నుండుటయే ప్రస్తుత సంగ్రామమునకు ప్రధాన కారణముని యొల్లనకు ఆంగీకరింపుచున్నాడు. ఈ యందు ర్భములు సాలితదేశములకు వ్యాపించుచున్నది. పాలిత దేశములకు ధనాన్వయమునకై వినియోగించుచుండిరి. ఆందు చే ప్రపంచమందలి పాలితదేశము లన్నియు పడరాని కష్టముల బడుచున్నవి. ఈ దుస్థితి సంపూర్ణముగ లోలగిపోవలెను; పాలితదేశములన్నియు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య లోభితములై విలసిల్లువలెను; అప్పుడే సంగ్రామ మంతమునొంది ప్రపంచమున కంతటి కార్యోత్సాహము నెలకొనవలదు. ఎన్నెన్నఁగా నమావేశమైన కాంతిసభయందు ఏ విషయమై లాస్సపరేగా యవస్థ కింపును "అన్ని జాతులకు, తెలుపు, కనుపు, కలుపుమున్నగు వర్ణవిభేదములు లేకుండు మన జుభిలించు స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడుదనుక యుద్ధ మంతమునందలాలరు. స్వదేశమున బలహీనులు బలవంతుల జేయునట్లే కాదు కష్టములకోర్చి కృషి సలపవలెనని భావములే పాలితజాతులను స్వాధీన భావమునకై వినియోగించుటకును నుపయోగము చేసేవలెను." అని జెప్పించి యుండిరి.

కాని యాదేశముల కట్టి స్వాతంత్ర్యప్రదాన మవసరమును ప్రశ్న సహజముగ బడుటచేడలగలదు. ఇందులకు స్వయంనిర్ణయ సూత్రము ననుసరింపవలయునని అంగ్లరాజు నీతిజ్ఞు లనుకొనించుచుండిరి. ఇందు నూలముననే సాలితదేశములు వాంఛించు స్వాతంత్ర్యము లభించుటయూ, తన్మూలమున నవి సంక్రమింపబడుటయు తటస్థింపగలదు. వైస తేర్కొనబడిన సభయందు పరిశ్రమింపుచు బోకయారచ్యుగారు "నెర్సియూ, గోలాండు, బెల్జియము దేశములకు మరమెట్టి కష్టయనిర్ణయ సూత్రావలంబనమును గోరుచుంటిమో, అట్టి సూత్రములే ఇండియా, బర్మాండు, ఈజిప్టు దేశములయందల కూడ ననుకరింప జేసినగాని" సంగ్రామము ముగియజాలదని నుడివియుండిరి. అంగ్లప్రజ లిట్టి భావప్రేరేపితములైనపుడు, స్వయంనిర్ణయ సూత్రము భారతదేశము నెడల సంతకరకు నర్తింపజేయబడును సంస్కరణ విధానము తెలుపవలదు.

మాన్దే ప్రభువుయొక్క అభిప్రాయము.

తన డివా సారసంకలనమును హిందూదేశ పరిపాలనము నిరంతరముగనే నుండవలయుననియు, కానడా దేశపు చర్యలు మాన్దే ప్రభువు హిందూదేశపు కీర్తిస్థస్థితికి పనికిరావట్లే, సామ్రాజ్య పరిపాలనా విధానములు ఇండియాకు గిట్టవనియు పరిపత్తియుల క్రితము మాన్దే ప్రభువు రాజ్యాంశించి యుండినది. పరిపత్తియులు నిందకమునుపే హిందూదేశానకు స్వపరిపాలనము బాధ్యతాయితీయ నొసంగుట బ్రటిషుపార్లమెంటుయొక్క ఆదర్శము 20 వ అగట్టు

తేదిన ప్రచురింపబడినది. మాన్దే ప్రభువుయొక్క డివా అపోహ్యతయినది. నిర్దిష్టమును చర్యలు అంగరభా ఇండియాకు పనికి రాకపోయినను, జీవనయోగ్యమయిన స్వరాజ్య ప్రతిష్ఠా పనులు ఈ దేశమునకు సయితము గిట్టుటయే గాక అవసరమనియు బ్రటిషు రాజ్యకార్యకోవిదులు నుడివియున్నారు. మాన్దే ప్రభువు లండనులో నేషనలు లిబరల్ క్లబ్బులో హిందూదేశ రాజ్యాంగ సంస్కారములను గూర్చి తన యభిప్రాయముల నొసంగి. 1909 వ సం. లో మాన్దే గౌరవ ప్రతిపాదించబడిన సంస్కరణవిధానముయొక్క బిల్లునల 1918 సం. లో మాన్దే గౌరవ మౌనమునకు వచ్చినది. సంకల్పమున్నదట. అటు లయినచో మాన్దే ప్రభువు ఇండియాలో పార్లమెంటు ప్రతిష్ఠాపనము లను నెలకొల్పవలసి కలువయికి ప్రభువుల సభవారి సంక్రమింపబడుటకు యుపకరినా, పనిపులో ఇండియా స్వరాజ్య మొలగవలసిని జనులు నచ్చిచేరునని అనుకొనినట్లు స్పష్టమయియున్నది. కాబట్టి ఇండియాదేశమునకు స్వపరిపాలనము గిట్టనను కరొధి మాన్దే ప్రభువు కాదు. తరువాత నీ ప్రభువు హిందూదేశ రాజ్యాంగ వాదము కడలింపబడినది మాన్దే గౌరవ చర్యలు లేవు. లేవుచిటి ఇంగ్లండు చీటికి కంటే నుండినది చెప్పిరి అనుగాతము ఆగ్నేయ దిశలను మాన్దే గౌరవ సంతకల్పమునకు నొసంగి రని. హిందూదేశపు స్థితిగతులను సామ్రాజ్యవాదులకు స్పష్టముగా నచ్చజేసి, తన సంస్కరణములను జేయువారే వికేక సంతులగు రాజ్యకార్యధర్మములని చెప్పి మాన్దే గౌరవ గారిని మెప్పుభోగ్య ప్రభువును ప్రశంసించిరి. హిందూదేశపు రాజ్యాంగ గాఢస్థితిగ్రాత్రలో పరిశీలించబడవలయునని నెలకొల్పి. మాన్దే ప్రభువు హిందూదేశ ప్రజాశక్తియు లన్నింటికిని "సమేపిత" అని మొండికవారు జెప్ప కాలము దాటిపోయినదని వత్సాహించెను. విదేహానుపాలమున కిది మాన్దే ప్రభువు గలవలదలిన నీతిగా కృత్యమున్నది. మాన్దే గౌరవ సంకల్పమునను నురి యేదయినను వాసుగా ఆలోచించి భారతీయులకు తృప్తికలిపి తీరవలయునని ఈ ప్రభువుయొక్క అభిప్రాయము. మాన్దే గౌరవ గారు మాన్దే ప్రభువు పుస్తకముల మూలకముగా బోధించిన గిదారబోధనములను క్రియాయోగ్యమున తెలుపుటయై తాము ప్రయత్నించుచుంటుండు సందర్భములయితిమని నెలకొల్పిరి. తా నుపనిని చేయుచున్నను సరే ఇండియాకు పూర్ణమున బాధ్యతాయితీ స్వపరిపాలనము నమృతమును కృషి చేసెద రట. మాన్దే గౌరవ గారికి చాల నమస్కారములు. ఈ ప్రార్థన కార్యములలో విశేషముగా గవదడవలసి యుండినది.

టర్కీయందు యుద్ధభైదీలు

లండను, జూలై 26:— పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధిసభలో ఏటాగలది చూపుకొని విలియము గారి కి ని ప్రత్యుత్తరము విచ్చుచు హాళి గారిట్లు చెప్పిరి:— తురుష్క దేశమునందున్న యూరపియను, భారతీయ యుద్ధభైదీలు కెంతెంత ధన కస్తునవాయును చేయవలసినది నిర్ణయింపగలగిన కాంక్షానిర్వహించి నెడలైయున్నంతటి నాపనికొజు అంగ్ల సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. యుద్ధభైదీలున్ని నిర్ధారణకరములందలి ధరల స్థితి బలము బట్టి యాయవలసినదనూ మొత్తము మారుచుండును. ఇప్పటి కేసులుపనినీ ఏకాగ్ర ప్రకారము యూరపియను వైనికోర్యులకు 25 కొక్కెనీ 7 నుండి 18 తురుష్క పానలు, 5 నుండి 10 తురుష్క పానలు కలకు భారతీయ వైనికోర్యులకును, 4 నుండి 6 తురుష్క పానలు కలకు యూరపియను వైనికోర్యులకు, 3 నుండి 4 కలకు భారతీయ వైనికోర్యులకు ఒక బరువున్నది. వస్తువుల ధర లెక్కుకగ నన్నవతు వార్త వాస్తవమైనచో వైనికోర్యులదిన కేల్లుకు ఎక్కువకేయ బడును.

పారశీక దేశమునందు తొమ్మిది.

న్యూయార్కు, జూలై 24:— ఆర్యులను సీరియను సహాయక సంఘమువారిట్లు తెలుపుచున్నారు:— పారశీక దేశమునందు మహాక్షేత్రము గలదను వార్త రూఢియైనది. ఆర్యుల యను నిరంతర సహాయక సంఘమువారు హిందూదేశమునందు భాగ్యమును గొని మోటులలో పారశీక దేశమునకు వచ్చుటకు 1 లక్ష డోలరులను హిందూదేశమునకు తంతివ్యాసా తెలుపుచున్నారు. భాగ్యమును పులిసెట్టుట సంఘముల నిపు నను నేర్పయను కవిమను లెకపును జరుగును. నెర్సియను కవిమను ఆధ్యక్షులగు డాక్టరు ప్రాట్ జన్మనవారు లండనులో బ్రటిషు ఆధికారులతో యొచించి పారశీక దేశమునకు వెళ్లుచును.

హిందీ యువస్వాసము.

స్వామి సత్సదేవు.

నిన్న సాయంకాలము 5. 30 నిమిషములకు సత్సదేవు స్వామివారు ఆమెరికా దేశమునకు వారు చేసిన యుండిన ప్రయాణమును గురించియు, అక్కడి స్థితిగతులను గురించియు విచారి జీవనము గురించియు హిందీభాషయందు హిందీ యువస్వాసమునిచ్చిరి. చెన్నరాజధానియందు హిందీభాషా ప్రచారమునకై స్వామిసత్సదేవుని హిందీప్రచారణ సమేతమువారు ప్రయాణమునకు బయలుదేరిరి. ముంబై నుండి బయలుదేరిరి. చెన్నపురికి వచ్చుచున్న కత్తుమునందే గూ హిందీభాషా ప్రచారము పట్టున కొంత ప్రచలనము కలిగినది. ప్రజలయందు కలుగుచున్న ప్రచలనము విన్నవీకరమందు కృతమైనది. న్యూఇండియా సంపాదక వర్తములోని వాడియగాను సభాధికర్తయను వహించిరి. చాలమంది గుజరాతీవారును, మరాఠ్వాసీలును తదితరులును సభనలంకరించిరి. భారతదేశానికి క్రిందియటతో సభాధికరములైనది. స్వామిజీ తన యువస్వాసమునందు రెండు ముఖ్యవిషయములను కృతపరచియుండిరి. భారతీయులు పాటకపు జీవనమునందు న్యూరి నాగోహించెదరు. మావోచితమైన కీలవికర్ణమునలన ప్రజలకు ఆ గౌరవము కలుగునని, పాటకపు జీవనములను యేర్పడదని వారు ఆమెరికాయందు స్వయముగ ముఖపుచేసినవిధులందరి. కేవలము భావస్వరూపకస్థితిను విచార్యనా నాత్మము వారు ఆమెరికా వెళ్లుటకు పుకొల్పి యుండిరి. వారు భారతదేశమునందు వారి కొక నాడు. ఆమెరికా ప్రయాణము విషయమై సంకల్ప ముదయించెను. వారియొద్దను 12 రూప్యములు మాత్రమే యుండినది. వారు బొంబయిచేరి అక్కడనుండి మధ్య రేవులందు దిగి కేవలము కాయకష్టములక సామ్య సంసాదింపకొని 9 మాసములకు ఆమెరికా ప్రదేశానికి వారకట్ట నొక భోజనకాలయందు ఆమెరికనులు భుజించిన ఉచ్చిష్ట పాత్రములను కడుగుపనియందు చేరి కాలక్షేపము చేయవలసి కచ్చినది. స్వామిజీ జన్మనందుకేయు కాళావారతగాని మాంసాహారులు గారు. అట్టి ఉచ్చిష్ట పాత్రములను కడగుట కష్టప్రదమైనను వారిందుకు పాటించుక స్వభాగ్యోక జీవనముకయి కష్టమునందలి పరమాధము నాలోచించి కత్కార్యమునందు ప్రదేశించిరి. వారకట్ట నీ కాగో నిర్వవిద్యాలయము నందు విద్య నర్వగించి భారతా దర్శములను ప్రచారము గావించి యుండిరి. ఆమెరికా నుందు స్వామిజీ పడిన కష్టములు వారి జీవితమును పరీక్షయై చేసినది. స్వామిజీ శ్రోతలకు నచ్చజేసియుండిరి రెండవవిషయము, అక్కడి విద్యార్థి జీవనము నందలి మూల ధర్మము. ఆమెరికాయందలి విద్యార్థులు కేరీ కష్టమును బలమును జీవనము కకనరమని గ్రహించి మనవా రెంకి నుకుమారులుగ నుండిన సంతకుంది దని భావించుచున్నారు. అంగులన విద్యార్థుల కేరీయులు వికసింపజు భారతీయమునందలి విద్యార్థుల జీవితములు హాస్య ప్రాయమైనపుచ్చుది. కావున జీవితవికాసమునకు కేరీయుల మనసరిమని మనము కూడ ప్రోత్సహించుట యుండును.

చెన్నరాజధానియందు హిందీభాషా ప్రచారమును చేయుటకై వచ్చియుండిన స్వామిజీ యట్లు వార్తమును నివ్వహించవలయునని యొచించుచున్నారు. వారు ఉత్తరాదికి దక్షిణాదికి పోవుచును ప్రతి పట్టణమునందు ప్రముఖులు నలుగురును కూడి అందు హిందీ భాషాభ్యాసమును చేయదలవనవారి సంఖ్యను దెలియజేసిన యెడల స్వామిజీ అక్కడను దనుచేసి వారికి దానిని నేర్పుచును. కావున ఆంగ్ల లిపి నుకలగించు భోగట్టు కొనక హిందీభాషా ప్రచారమునకు నోడ్వడి ఎమ్మేకన కార్య భారములకు లోడ్వడవలసి యందును. స్వామిజీవారి యువస్వాసమునందు ప్రజల వీరంగతి చేసేరిరి. సభాధ్యక్షులు ప్రజలకు మన వారు తిగిసాహాయ్యముచేయక మానని అభియమిచ్చి యుండిరి. వారి విశ్వాసమును కార్య రూపమున తెల్పవలసిన బాధ్యత హిందీభాషా సేర్వకో దలవనవారి యందును.

అస్సామనందు భూకంపము కలిగినది మొదలు అస్సామ నందును, సిల్లటు జిల్లాయందును విశేషముగ వ్యయ తురియచున్నదని సిల్లటునుండి ఒక వార్తా ప్రాయమున్నది. సిల్లటు జిల్లావర్తకమును ప్రోదట. ప్రజలలో నూటికి 60 మంది వ్యయములలో బాధపడుచున్నారు. కేరీగంజి నలు దీవియులందును మరెన్నో భాగములందును కలరా చెలరేగుచున్నది. సిల్లటులోని ప్రజలలో నగవల బంది నూతన విష పడిత జ్వరముతో బాధపడుచున్నాడు. శైవోత్సాహము ఈ జ్వరము ముగియవలెనని ప్రవేశించి క్రమముగా ప్రజలలో ఒక ప్రాకినది. జైలు ఉద్యోగులందఱును ఈజ్వరముతో బాధ పడుచున్నారు ఖయివోగులను చూచుటకు ఇంగ్లం దేశము నుండి వైద్యులు వచ్చుచున్నారు.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా న్తు లి పు డ వే క్షి త ము లు.

ఈ ఋణము నూటికి రెండువేల వరకు పెంచును. వృత్తికర్తలైన వారు. ఈ యుద్ధబుణ పత్రములను నుండి 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో నూటికి నూరురూపాయల వరకు పెంచబడును. 1925 సం॥లో 100-కి 103 రూ॥ను, 1928లో 100-కి 106 రూ॥లను పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మివ్వబడును.

ఇంతకంటె భద్ర మైన సామ్యదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చివరి మీ పేరు వ్రాసి పంపుము.

ద ర ఖా న్తు న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్,..... 1918.

కో ర్ థి క తి,

ఇంతలోరూపాయలవెక్కునా లేక రొక్క మును పంపుచున్నాను.

మీకోరిక యుద్ధబుణపత్రమున (వామపక్షము) *) మేరకాని నిష్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యము ఏ సంవత్సరములో సామ్యకాలమునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి లెక్కవ్రాసిని కొట్టివేయదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

(తెజోలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయును.

పేరు..... నివాసము..... (సంతకము వ్రాయుదు)

వి రో పా మ హా నం గ్ర మ ము

(రైలుకు విజయము)

ఇంగ్లండు

స్థితి సంస్కృతికరము.

లండను, జూలై 29:—(రాత్రి 10-10) జోక్య వివిధ భాగములనుండి వేటిదినము తెలియజేసినవార్తల కలన స్థితిలు బాగుపడినవియు సమ్మెకట్టిన వారిలో ననేకులు బహుశః శ్రవణదినము పనిలో చేరుదురనియు మందు సానుగ్రహించుచు మంత్రులు వేటిరాత్రి ప్రకటించిరి వార్తాకాళివారు ప్రకటించిరి.

ఆహారకదార్థములు.

లండను, జూలై 29:—సామాన్య ప్రామాణ్యము గూర్చి దొరకనమువారి విచారణలన దిగుమతిచేయబడిన ఆహారకదార్థములపై మరల పత్తి విధింపబడినది వార్తాకాళివారు గారు తెలిపిరి.

ద్రవ్యము పురమునకు మార్చిన డిక్.

లండను, జూలై 26:—ద్రవ్యము పురమునకు మార్చిన డిక్ గా లివర్ వెల్లుగారు నియుక్తులైరి.

భారత్వము కార్మికదళము

లండను, జూలై 26:—భరతవర్షము నందలి సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి యుద్ధరంగమునకు వచ్చి ప్రస్తుతము వెలుపు మీద నెకను లెట్టి నెంబు హెచ్. డబ్. గారి ఆధిపత్యమున లండనుకువచ్చిన భారతీయ కార్మికదళపు పటాలము నొక దానిని రాజుగారు పరిశీలించిరి.

ప్రత్తి మార్కెటు.

న్యూయార్క్, జూలై 24:—ప్రత్తి మార్కెటునందు ధరలు 142 నుండి 178 పాయింట్లవరకు వృద్ధియయ్యెను. ఇక ముందు ఒక్కభర నిర్ణయింపబడుననియు యుద్ధ పారిశ్రామిక సంఘమునా మిత్రమండలి ప్రతినిధులైన గాని పోటీని తీసికొని యుదురనియు వదంతులుగలవు. మార్కెటునందు ధరలు కొంత పెరిగి క్రమముగ ఒక్కభరతో నిలచిపోయెను.

ప్రామ్మి

గ్రాండు డ్యూకుజీ మిస్టరుగారు

లండను, జూలై 26:—మిత్రమండలి సేనలో పనిచేయుచున్న గ్రాండు డ్యూకుగారిని లంగ్లీసేనలో తాత్కాలిక కమాండర్ ప్రకటించిరి.

జర్మనుల కలాయనము

పారిసు, జూలై 29:—కలాయనమున పట్టుబడిన శత్రువుల సంఖ్య చాల స్వల్పము. వీలన ప్రదేశము విమరుచుగా నంతుటచేత మేము చాల జాగ్రత్తతో ప్రయోగము నము నడిపితిమి. జర్మనుల ప్రధాన సేన ముందుకు పోవుటకు వీలగునట్లు దృఢపర్యవేక్షణను వారు నెరవేరించి కడగరకును పోయట కాజ్ఞాపించిరి. గాన శత్రువులలో పట్టుబడినవారి సంఖ్యకంటె మృతిమొందిన వారి సంఖ్యయే హెచ్చుగా నుండెను. సామానులు ముఖ్యముగా యాంత్రికోపకరణము లభ్యధికముగ మాకు దొరికినవి. ఖేతక ఫిరంగులను వారు తీసుకొని పోయిరి గాని ఇద్దరిరంగులను మందుగుండును వదలిపోయిరని ప్రకటించబడెను.

పరామర్శిజయములు.

లండను, జూలై 29:—(శుద్ధ 1-55) పరామర్శిజయము ప్రకటించిరి: మార్చి నది కు తీరమునందు అర్బునది రంగమున శత్రువులు నిలచి ముగ్ధులగునను నెంతటిరంగముగ ప్రతిఘటించుచున్నన, మేము పురోగమమున కల్గుచున్నాము. శత్రువుల ముందుభాగములను నడిచుడిగట్టుకొని ప్రోయగలగితిమి. ఫియర్ ఎక్టార్డి నాయున్ పురమున ప్రవేశించితిమి. (జో ఆడవికి ఈ కావ్యమునందు మేము ముంపోనీపురమును జేరితిమి. తదేనై పున మన సేనలు అంతిక్, ఓరిజనై లెక్ పురములను స్వాధీనపఱచుకొనినను. మన పంక్తిని రిమ్మ దార్మిక్సోధునకు చాలనమింప మనకట శక్తితిమి. ముంపోనీపురము శత్రువులు తీవ్రముగ శతఘ్నులను గాల్చి రెండుపర్యాయములు కొండలకు దిగిపోయిన ముట్టడించి గాని ఆ ప్రయత్నములు విఫలము గావించుటలేదు.

మాఖ్యయుద్ధము.

లండను, జూలై 28:— జర్మనులు ప్రక్కనుండి ముట్టడింప బడుచున్నారు. కాన శత్రువులు మార్చి నదికు తీరమున పారిసు పురమునై పోవుటకు నిర్ణయింపబడిన సేనలను దీసివేయచున్నారు. పారిసునగరముమీదికి యుద్ధముకొరకు శత్రువులువచ్చిరి నిలవ సామగ్రిని వారు నాశనము చేయుచున్నారు. శత్రువులు చాల యుద్ధము చేయవచ్చును గాని యిప్పుడు శత్రువులపై బడుచున్న దెబ్బ సంపూర్ణ విజయకరమగుదెబ్బ. శత్రువులు స్థానిక విజయములను బొందవచ్చును గాని యుద్ధమున కనకులగును కాలమున పారిసునగరము మీదికి పోకాలక వెనుకకు బడిపోయిరి. ఇది చాల మాఖ్యమగు విషయము.

శత్రువులను వెంబడించుట

లండను, జూలై 29:— ఆమెకను తిట్లు ప్రపటించి మార్చి నది కు తీరమునందు శత్రువులు వెనుక భాగమునందు మా సేనల నెంత తీవ్రముగ ముట్టడించుచున్నను మేము జయప్రయోగ శత్రువులను వెంబడించు చున్నాము. మేము అర్బునదికి చాటి నెరంజను ఎట్లో నెట్లెను నెట్టి, గాక చిరేను స్థానముల నాక్రమించుకొంటిమి.

టాంకులయుద్ధము.

లండను, జూలై 28:— పరామర్శిజయమునండి రూటరు విలేజు నుండి రాత్రి యిట్లు తింతిపా ద్దించెను: 1917 మార్చి యందువలె శత్రువులు చదరంగపు చలక పద్ధతిని వెనుకకు పోవుచున్నారా. నున పరాతి సేనల యొక్కయు టాంకుల యొక్కయు పరామర్శముల కలనన, నిమానదేశముల కలనను శత్రువులు వెనుకకు పోవుటకు తొంతిమాటాకము కలిగినది జర్మను పరాతి సేనలను, ఫిరంగులను శత్రువుల కెంత పనిచేయుచున్నవో, పరానువారి టాంకులు పరాను పురోగమున మన కంక యోధులు చున్నవి. ఆర్బునది కు తీరమునందు యుద్ధము నిలకడగ నున్నది. జనరలు మార్చి నదిగారి సేన కెనుట బలియములగు జర్మను స్థానములుగలవు. ఈస్థానములు ఎయివీనది కు తీరపుగట్టునుండి శత్రువుల అగ్నివలన రక్షింపబడుచున్నవి. జనరలు మార్చి నదిగారి యుద్ధమునై విజిమడక ములలో మేకటి ఒకవోట స్థానిక యుద్ధము నడిపి, శత్రువులు గా తీవ్రము ప్రతిఘటించు చున్నన, విశేషమగు భూమిని జయించెను.

అనిలేఖరయే వేటి యుద్ధమున తింతియ్యచు రాత్రి యందును జర్మనులు మార్చి నదినుండి వెనుకకు పోవుచుండిరని తెలిపెను.

పరామర్శిజయమునది.

లండను, జూలై 28:— వేటిసామగ్రియు ప్రామ్మి నుండి తెలియకచ్చిన వార్తలవలన జర్మనులలోగయనము ఇది కల కనుకొనినదానికంటె మిక్కిలముగా నావచ్చునని తెలియుచున్నది. పరానువారు ఆర్బు ఆరేదరు నదుల నడుమను 25 మైళ్ళ సేనాముఖమున 4 మైళ్ళ దూరము (మైల్ ముమిద) పురోగమము నుల్పిరి. ఫియర్ ఎక్టార్డి నాయును పురము జర్మను స్థానపు బయటనున్న పంక్తిలోనిది. మిత్రమండలి ఆర్బుక పటాలమువారు శత్రువుల ముఘిరంగులను దూరగాను ఫిరంగులును ఎంకెతీరముగా ప్రతిఘటించుచున్నను, మైల్లెసీ మీదికి పురోగమము నుల్పుచుండిరి. జర్మనులు నిమ్మరొజ నము గాను, బలముగను ముంబుసాన్సునాం స్థానమునుముట్టడించుచున్నారు. అర్బుల మిత్రమండలివారు 1500 మంది టై నిలవ పట్టుకొనిరి. ఆర్బులోనుండి టాంకులు మంచివని చేయుచున్నవి.

విశేషములులేవు.

లండను, జూలై 28:— (రాత్రి 10-10) విజిమడ వార్తలు ప్రకటించిరి— విశేషములేమియులేవు. దిగువను మేఘములును, వానయును పగటిపూట విమాన ప్రచారమునకు భంగము గలిగించెను. రాత్రిపూట వైసాంప్రదేశమున మాఖ్య స్థానములపై బాంబులు వేయబడినవి.

శత్రువుల కలాయనము

లండను, జూలై 29:— ఆర్బుయు ద్దముగానుండుట చేత శత్రువులు మరఫిరంగుల పొవలనవచ్చి మిత్రమండలి సేనల పురోగమమును ముందుగావించి నెక్కువేలమందిని నిరోధింపగలిగిరి గాన వారిసత్వము చాల స్వల్పముగా నుండెను. శత్రువులు ఫిరంగులనున్నిటిని తీసుకొనిపోయిరి గాని మందు గుండును ప్రేల్చివేసిరి. జర్మనీనుండి చాటూ లెర్రికెగల ఇనుప దారి చాల మాఖ్యమైనదగుటచే దానిని కాపాడుటకు శత్రువులు ఓపికంతవరకు మారనున కాపాడిరి. మారను మిత్రమండలి కళమగుట యభిప్రది నూచకము. శత్రుగయనము ప్రారంభమైనది. శత్రువులు నిర్ణయించిన స్థానములకడకు మేమేగు పరికి వారిసేన యచట నధికముగా నుండగలదు. వారి ఎక్కువ భగ్నుగుట చాల కష్టవిషయము వారిలో కొల్కొనకాలని ఆమెకా కిరీరమునుండి కంటివార్త పంపబడెను.

జర్మనులవర్తనలు

లండను, జూలై 24:—జర్మనులు మూడువారాలుగా పురస్కారమును విన్నవించుచున్నది. మొదటిది చాలావేలవేలవల వాక్రమించుట. ఆరేండు స్థానములను వారిద్దగు మేజరులను నియమించిరి. రెండవది ఆంగ్ల సేవలను తలపడుట. మూడవది పారిసు వైకి క్రొత్తదండని సమయము. ఇవి జరుగునను నమ్మకములేదు గాని జర్మను ప్రజల విశ్వాసము తొలగకుండుటకు వారు మరొకసారియత్నించెదరు. మిత్రదండని ఆపస్థందమును నిరోధించుటకు పూర్వమునుండికొన్ని సేవలను తొందరగా నడిపించిరి ఆమెరికా సేవలనునుండి విలక్షణము వ్రాసెను.

దస్త్రము

ఉక్రేనియా సీతి.

లండను, జూలై 27:—జూలై 26 తేదీనాటికి ఉక్రేనియా గ్రామముల 111 మందికి కలరా కలిగినదియు, ఉక్రేనియా లోని రైలువేణివారి కొఱకు నిజవయించునట్లు ఆహారపదార్థములను జర్మనులు నిరోధించుచున్నందున రైలువేణులు సమృద్ధిరనియు ఉక్రేనియానుండి వచ్చిన రష్యన్ వాయువాత్మకమైనది తెలియుచున్నది.

బొల్షివిక్కుల నోడించుట

లండను, జూలై 29:—జనరలు హర్రిసన్ గారు పంపిన పాపాధికారి ఆమాయాగారి నమల సంకమస్థానమున బొల్షివిక్కుల నోడించి యొక పాపాధికారిని ఒక మోటారు లాంచు 4 స్త్రీయలను చాల సామగ్రిలను కలిపించు కొనెనని హాస్యమునుండి ఈ సెల 25 వ తేదీని కలిపి వార్త పంపబడినది.

బొల్షివిక్కుల కాపట్టులు జర్మన్లకులకు తోడ్పడి కాలవిన ఆర్థికమున సమయమువచ్చును. జర్మన్లకులను చిట్టా యొద్దనుండి తమిళపురము యొద్దనుండి కట్టించివారు.

ఇటలీ

అమెరికా సేన.

లోయ, జూలై 29:—ఇటలీకి అమెరికా సేనలు రాగానే ప్రజలు రైలుస్టేషనులయొద్ద గుంపులుగావేరి వారికి సంభింపాత్మక మెసురిరి. ప్రముఖుల నుపహారముల మెంపిరి. అమెరికా వారు ఇటలీవారిపట్ల సాదరభావమును చూపిరి.

జర్మను

జర్మను ఆర్థిక సభ

అంస్టర్డాం, జూలై 28:—జర్మను ఆర్థికసభ సంస్థాపించబడినది కలసి గెట్టెప్టెక్రే వ్రాయుచున్నది. అంతర్జాతీయ విదేశాధికారి బోర్డును, రైలువే ఆధికారులను, యాద్యవ్యవహారము, ఆహారవినియోగములను, వాతావరణమును, ఇతర కాలపరమములను సభకు వచ్చిరి. సేవ జర్మన్లకు ఆధిక్యమును వాక్రమించు ఆమెరికాను సభాధ్యక్షులనుపించెను. సామ్రాజ్యవాద ప్రాయశ్చితము (బ్రిటను ఏర్పడినందున గలగు ఆర్థిక విశేషమును ఆరేడు నోక్కి వ కాగించెను. ఆర్థిక ఉపకారములన్ని స్పష్టము ఆమెరికాను జర్మను ఆర్థికసభకు సుధృఢము (సెంట్రలైజేషన్) లలో ఆర్థిక విషయమున సంకల్పించునట్లు ధృవపరిచి బహుసమితి చెప్పెను. మరల సభాధ్యక్షులకు చాక్రము వచ్చెను స్కాటు ఆమెరికాను మధ్య యూరి ఫునకును ప్రపంచమున దిశరభావములను బంధము చేయుటకు గొప్పసమయము చెప్పెను. ఈ సందర్భముననే వ్యాపారపు పన్నులవిషయమున అస్ట్రీయా హంగరీసంయుక్త ముఃఖ్య శతుర్యము. తరువాత, బ్రిటిషు అమెరికాను జానుల సోటిక మించునట్లు ప్రాగ్జేషనులతో ఆర్థిక కృతసాయముకేయట ముఖ్యము. ఈసభ యూరపురము ఆర్థికవిషయమున సంధిని గూడ సర్పంధముగ సాధించి విదేశములనుండి ఆపకవర్తనములను లభింపజేసికొనుటకు యధాప్రకారము ఏర్పాటుచేయును. ప్రపంచ కార్యనిర్వాహకసంఘమునందు జర్మనీయందున్న కృతవర నిపుణు భావములు గలవి.

హిందెను బిరు.

అమెరికాదండ, జూలై 29:—హిందెనుదండ చాలా భావనా సత్వమున బిరుదు నుండి అధికారిని కలిపి వార్త

జర్మనుల స్వబలసంరక్షణ విధానము

లండను, జూలై 29:—జూలై 15 వ తేదీ ఆగస్టు-దనములను నికమిత రణరంగమునందుకుటను స్వబలసంరక్షణ విధానము నవలంబించుటనే నమ్మియు జర్మనులై నిరోధ్య గుంబదరు సంకీర్ణించి గది తెల్లమునుండి తెలియవచ్చినది గోమునుండి తెలిపి వార్త వచ్చింది. మిత్రగుండలివారు చాలాగ్రహ (ప్రొమోని) వచ్చుట ఇట్టి ముగ్ధులను మున సంభరము కాదని కొయిలని వాల్కా క్రిటించు ప్రతికావినది. వైనిరోధ్య గుంబ మొదట కేదైన మెకవిధానము చేర్చునట. అది బాధకరము కాకపోయినను పట్టుదలకొరకు దానినే ఆశురీతు లేని మార్చి వ్రాసెను గాని మూడు హిందెనుదండ వాడు కాదని జనరలువాను ఆర్థికవ్రాసెను. జూలై 15 వ తేదీని లూడెన్డ్రఫు ఆగస్టుదండము కేంద్రపులవచ్చిరి మరలచుటకు జరుగుదనది గాని ప్రధానపరమము కాదు. ప్రధానపరమమైన నట్లు జరుగుట హాస్యకరము అదియే నిజమైన 1918 లో వాసింబుడిన ఫలితము కలగజాలనది జర్మను పక్షపాతియును స్వీడను కలియును వ్రాసెను.

భారతవర్షరాజకీయాభివృద్ధి

మాన్వే ప్రభువు అభిప్రాయములు

లండను, జూలై 25:—సేవలను లిబరలు క్లబ్బులందు భారతీయ జనులకు చేర్చుటపట్ల మాన్వే లిబరల్ హుమును బహిరంగమును మాన్వే ప్రభువుగారు భారత రాజ్యాంగ సంస్కరణములను గూర్చి యిట్లు పేర్కొనిరి: ఈ స్థితియందు సంస్కరణములు పక్షమున అంగీకారమునుగాని అనంగీకారమును గాని తెల్పుచో అది తొందరపడి చేసిన పనియగును. సేవ కడుబాక్రలేగా భారతసంస్కరణముల విషయము చదివి, 1909 వ సంవత్సర భారతప్రకృతి లక్షణములను 1918 వ సంవత్సర సంతతి వారి మొట్టమొదట కనుగొనుట యందు సేవ తప్పవదన భావించితిని. సేవ మాంపేగుగారి సమకాలికుడై సమాన స్థానమున గుంబ భాగ్యముగలిగి యుంటిని. ఇంక చేసినకంటెను మాంపేగుగారు మాన్వేలోకములగు ఉత్తరపులే కనాద్యులయెరుకును. భారతదేశ రాజకీయాభివృద్ధిని బాక్రలేగా పరికించుచుండెను. తమ యెడటికి రాగ లిటిని సామ్రాజ్యజనలకు తెలుపుటయందు జనకంజయని వారే ప్రముఖులు. భారతీయవాంఛలు మొండివాడములతో తిక్కెంపదగినవి కావు. మాంపేగుగారి కిఫాయ్యల యావమునగాని యుక్తేమావమునగాని వానిని బొగుగా యోచించి చర్చించునట్లు యుండును. అంతట మాంపేగుగారు మాన్వేగారిని ప్రశంసించుచు మాన్వే ప్రభువుగారు సర్విన కార్యములకు ఇంక కొంచెము అధికముచేయుట ఆకర్షకమున ఉపదేశము వారి కార్యములను ప్రశంసించుటకును మాంపేగుగారినిరి. మాన్వే ప్రభువు సంస్కరణముల కేర్పాటుపట్ల చాలాంధ్రముగ భారతదేశ రాజకీయాభివృద్ధి (ప్రభువు ను నుండి చూచిననే తప్ప) నమ్మదగినంత ఆధికముగా గలిగినది. మాంపేగుగారు ముగించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—విక్కుగాని ప్రతిభుటనుగాని యెంతయున్నను భరితకర్మమునకు బ్రిటిషుదేశముతోగల మహాసంబంధములను వ్యాయముగ నేర్పించి స్థిరకరించుటకు వాన్వేదైవంబునని చేయుచునేయుండి భరితకర్మమును బాధ్యతావంతులగు, స్వతస్సిద్ధులగు, స్వపరిపాలనాధికారులగు నేర్పించుటకు సాధింతును.

లయెనలు కర్మసుగారి అభిప్రాయములు.

లండను, జూలై 24:—లయెనలు కర్మసుగారు వై మున్స్ట్రీకలో సోకవ్యాసమువ్రాసి కడచిన ఆగస్టు 20 తేదీని తేనుబడిన ప్రకటనము సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి తరపున చేయబడి పార్లమెంటువారిచే సంగీకరింప బడినది చెప్పిరి. భరితకర్మమునందలి విద్యారంతులు భరితకర్మ ఆంగ్లసామ్రాజ్య సంబంధములన్నిటి యందుకు ఆతిప్రాయముఖ్యమగు ప్రమాణముని భావించగలరు. భరితకర్మ మునందు బ్రిటిషు పరిపాలనాధారము ఆ ప్రకటనము ననుసరించుటయందేగలదు. చర్చకొరకు విశేషమును ఆగ కాక మాయబడునను వరకు చేర్చుచుట వలన సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణముచేసిన విషయ కి మోచిపరిని తెలుపుచున్నది. అనుచనరై నను ఇంకను పూర్తికాలదు. రాష్ట్రములం దెన్నకొనవా రెట్టివారో, వాకే యెయధికారులు లిటుబడుతో తెలియంత జుట ఈ సంస్కరణ విధానము చర్చకు తగియుండదు. విధానము పూర్తికాలే రు ప బడిన సేవ

భారతీయు లీ సంస్కరణ విషయమున నెట్టిభావము గలిగియున్నారో పార్లమెంటు వారెలాగ నుపియుండును. ఈదేశమున సంస్కరణముల విషయమున భావముల నెలిగింప యోగ్యులగువారి నందఱిని కలసికొని, విచారించి వారు చెప్పు విషయములను విని వానిని వ్రాసికొనుట కొక పార్లమెంటు సంఘము నేర్పబడినది యని సాధ్యమగును. కాన అన్నిరకముల భావములుగల సంఘముల పక్షమున పట్టదగు వారిని ఇంగ్లండుకువీసికొని రావలెను. అధికారులను గూర్చియు, ఎన్నికపు హక్కులను గూర్చియు విచారించు సంఘములు హిందూదేశమున విచారణ జరిగించునట్లును వీరచ్చటతవసరమైయుండును కాన ఆసంఘములు హిందూదేశమున లిటు పనులకు పూర్తిచేసిన వెనుకనే వారిని పిలువనంపబడును. మనవిశ్వాసము నిస్సంకోయమై యుండవలసినచో ఉపసంఘముల నేర్పబడుటయందును దాని ఆధ్యక్షులను హిందూదేశమునకు పంపుటయందును ఒక్కడిన మైనను ఆలస్యము చేయురాదు. పార్లమెంటువారు లేవకముందు సంఘముల నేర్పబడుటకు ప్రకటించి సంస్కరణ ముచనలు పూర్తియైన వెనుక వీనిని ఒకముఖ్య సంఘము వారిచే వీనిని యోచించెదమనియు ఈ సంఘము నెడుట బాధ్యతగల వారి యభిప్రాయములను అంగీకరింపబడి వ్రాసికొనబడి పార్లమెంటుకు నివేదించబడుననియు వాదనము చేసిననే అనుమానములు తొలగి అపనమ్మకముల కెడములేకుండును. ముఖ్యసంఘమువారు తమ నివేదిక మును పార్లమెంటు వారికి సమర్పించిన వెనుకనే పార్లమెంటువారు నివేదికమును, మార్పులను యోచించి తమ విధానమును నిర్ధారణము చేయగలుగుదురు. మనము సంధి పథకు నెల్లి పాతికజేతముల స్థితులను పరిష్కరించునట్లును నిర్మలబుద్ధితోడను, నిష్కలంక భావముతోడను వెళ్ళుటకు ఈనమ్మకమును భారతదేశముపట్ల ప్రకటించుట అత్యవసరమని కర్మసుగారు గట్టిగా వ్రాసిరి. మనము ప్రమాణములను జేసినవెనుక తక్షణమే ప్రమాణములకు దగిన యెర్పాట్లు వారంభింపకుండుటయు లేక ఆలస్యము చేయుచుండుటయు మనవై నపనమ్మకమునకు కారణమగును. ప్రస్తుత విషయ సమయమున మౌనత్వమువారు మన ప్రమాణముల వాల్చించి వాన్వేకార మనవర్తించుటకు ముందుగ ప్రకటన గావించవలెను.

బానుగారి వాక్యములు.

లండను, జూలై 24:—భూపేంద్రవాధవానుగారు సేవనలు లిబరలు క్లబ్బు మందిరమున హిందెనందుమాట్లాడుచు సంస్కరణముచేసలవై గావించబడిన ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఆక్షేపించువారిందఱును ఇదివఱకు అధికార దిరంజితకర్మ మున నుండినవారేని చెప్పిరి. హిందూదేశ విషయమునందు వారికిను అసక్తి గలిగియున్నందులకు కృతజ్ఞతను తెలుపవలసినదే కాని హిందూదేశమును త్వరలో మారినదని విషయమును వారు మఱువగూడదు. ఎదుటనున్న మనుష్యులను నమ్మకలెనను నియమమును వారు విడుదగూడదు. భరతికర్మ విద్యావిహీనమును వాదమునకు విద్య పెండు ఆధ్యసింపిగో ఆసంఖ్యను బట్టి దేశము విద్యారంభమైనదని కాని కాదనికాని నిర్ణయంప పిలువెడు. సరిహద్దులందు నివసించు జనులను, కొండజాతులను ఇతరులను గలిపి చూచి నను భరితకర్మ మునందు మాటికి 10 మంది విద్యారంతులు సంస్కరణ శాసనము ఆచూచింప బడిన యనంతరము కి ఏండ్లకు అనగా 1840-వ సంవత్సరమునందు బ్రిటనులో వివాహితులయినవారిలో సగమునుండి తమ పేరులవై వ్రాసికొనజాలని వారు. విద్యారంతులు సామాన్యజనులకు ప్రతినిధులుగా నను వాదము సందర్భమున విద్యారంతులు సామాన్య జనులకు దూరముగా నుండురకుట తప్పదు. బానుగారి దగ్గరబంధువులలో నే కొందఱు వ్యవసాయకులు కొందఱు ఉన్నతోద్యోగము లందుండువారు. కాని సాంఘిక సంబంధములను కార్యములు జరుగునట్లును అందఱు నేకముగా సమావేశమగుదురు. విద్యారంతులు చాలసంవత్సరములనుండి సామాన్యజన విద్యాభివృద్ధి మున్నగు సంస్కరణముల కొరకు సాధించుచుండిరి. యుద్ధ కాలమునందు భారతీయులు తమసామగ్రిలను ముందునకు తెచ్చిరను వాదము సందర్భమున యధానంతరము బ్రిటిషు పార్లమెంటువారు స్వదేశ కృతవారములను వదిలి సంపూర్ణముగ మనస్సు ర్మగను భరితకర్మ కృతవారములకొరకు కాలమును వినియోగించెదమని నమ్మకమునిచ్చుచో వైవాదమునకు తీరమైయుండును. గతఆగస్టు 20-వ తేదీని హిందూదేశమునకు ధనము చెల్లించుట కొకచెట్టు ఈయబడినది. హిందూదేశాంగ మంత్రి రాజప్రతినిధిగార్లు విఫాయ్యలవలన భారతీయులు తమకు మొదటిఫాయ్య రాసాము చెల్లింపవలసిన కాలమునచ్చినదని బహిరంగముగ చెప్పుచున్నారు.

ఆంధ్ర దేశ వార్తలు

(-0-)

గోదావరి జిల్లా గొల్లపూడి గ్రామమున మంత్రాల కరణ్యగారిచే స్థాపించబడిన శ్రీరామ బ్రహ్మనంద పుస్తక భాండాగారమునకు కాకినాడ వాస్తవ్యులగు మట్నూరి గోపాలదాసుగారు 100 పుస్తకములను దానముగ దయచేసెను.

నరసాపురము ప్రజాసంఘము కార్యదర్శి యిట్లెఱుఁగఁబఱచుచున్నాడు:- నరసాపురం పీఠియి ఆస్పత్రియొనకు యొక్క సాధారణభర్త యాక్రింద తీర్మానములు 25-7-18 వ తేదీని చేయబడినవి. కృష్ణాజిల్లా బోధకాని, నరసాపురం పాలకా బోధకాని, వారి యధికారమునందున్న కొన్ని ప్రత్యేకములకు ఆయుర్వేద యూహాని వైద్యశాలలకు స్థాపించుచుని బోధకుల ఆగస్టునెలలో గుంటూరులో జరిగిన యొక్క ప్రత్యేక ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు యాక్రింద నడపా రించబడినవారు ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిరి. పి. ఎల్. నరసింహాచార్యులు, ఎ. వి. మాధవరావుగారు, టి. వి. ఎస్. ప్రకాశరావుగారు, ఎస్. రామమూర్తిగారు.

కృష్ణాజిల్లా నూచేడు తాలూకా కాలమానశీతిని గురించి ఒక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- వర్షములు బోత్తుగా నుండునని పోవుచున్నది. తొలివర్షము యెండిపోవుచున్నది. మెట్టవైరులైనను వడదోపుచున్నది. తొలివర్షము బహుపరిమించుచుండెను. ప్రజలలో నూటికి 99 మందికి కొరకు ఒంటి పూట కెను. కూడ లేదు. కష్టము చల్లించలేని నిస్సహాయ స్థితిగల ప్రజలభూములు జల్లులు చేయబడుచుని జమిందారులు దుర్భాగములు చేయు అట్టి హాసమునూడ భీతిపూర్వకము కలుగుచున్నది. చెల్లించుటకు కట్టిలేని ప్రజల స్థితిగతులు కనిపెట్టి రాబోవు మాన్యురకు కష్టము నిలుపుడల చేయవలసినదని వుయ్యూరు రాజాగారు కోరబడుచున్నాడు.

అండెను వర్షక సంఘమువారి వర్షపు పరీక్ష లింతవరకును మన రాజధాని యందు తీరుచునాపల్లియందే సంవత్సరమునకు రెండు పర్యాయములు మే, నవంబరు మాసములందు జరుగుచున్నది. ప్రస్తుత మా పరీక్షలు బందరునందు జరుగునని గౌరవ కార్యదర్శియగు ఎల్. ఎల్. వెల్మూర్సుగారు మాకు వ్రాయుచున్నాడు. వై పరీక్ష లీ మాసమునందు బందరునందు జరిగినట్లు! వాని ఫలితములు తొద్దిరోజులలో తెలియును. ముందీ పరీక్షలు యిప్పటివలె సంవత్సరము రెండు పర్యాయములుగాకను మూడు పర్యాయములు మే, జూలై నవంబరు మాసములందు జరుగును. ఫిబ్రవరి ఏప్రిల్, ఆగస్టునెల లందు 15 వ తేదీ బోవుక గౌరవ కార్యదర్శికి దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును.

విజయనగరమునందొ ఒక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- విజయనగరసంస్థానములోని వస్తువులు రెండు లక్షలరూపాయల విలువగలవి మహారాజానాని ఆంతరంగికద్రోగులయిన వందే శ్రీగారు దొంగిలించి బొంబాయిలో అన్యుబోయినట్లు తెలిసి వారిని పట్టుకొని కేసు చేయబడినదని విశయమైనది. నజము దొంగిలించుటనో యింకను తెలలేదు. మహారాజా కళాశాలలో చదివోపాధ్యాయులుగానందొ గొప్ప కీర్తిబడసిన శ్రీమూరి హనుమంతరావు ఎం.ఎ. ఆరెన్సుగాయ చెన్న పుర రాజీయ కళాశాలకు సహాయచరిత్రోపాధ్యాయులుగా వేదలుసమయమున 22-వ తేదీ సాయంత్రము కళాశాలలో విద్యార్థులందరు ఎం. సి. రంగయ్య ఎం. ఏ.ఎల్.టి. గారి యధిపత్యమున వీడు కొలుపు విందొనంగిరి.

దేశసేవా తీర్థులకు క్రియంత ఇప్పుడుంట నుబ్బు బృహద్యగారు ఆగష్టుమాసము 10 తారీఖునందొ ఆ మాసాంశమువరకును చిత్తూరు, కడప, చందలములలో సంచారముచేసి ఆంధ్రోద్యమము, సాంఘిక సేవ, పరిశుద్ధజీవనము, ప్రార్థనా శీలము, వైద్య, సహకారోద్యమము, నిష్కపాశుధ్వరణము, ఈశ్వరభక్తి, దేశసేవాద్రవ్యము, మున్నగు విషయములను గూర్చి యుపన్యాసములను నల్పపట్టు యుద్ధమించి యున్నాడు. కావున పయివ్రాసిన రెండుజిల్లాలలోని ముఖ్యపట్టణములందలి ప్రముఖులు వారికి తోడ్పడి ఉపన్యాసమును నిమిత్తులు తినిన యానకాలమున కల్పించుచు మేము నిమిత్తులమైనాము. ఒకటియగు తెలియగోరువారు చెన్నపట్టణము, 97 ఆజ్ఞాపిత్త వీధిలోఁబున్న శ్రీ ఇప్పుడుంట నుబ్బుబృహద్యగారికి వ్యయముగ వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

కృష్ణాజిల్లా కేవలమునందలి మేరీరాజీ గ్రంథాలయ సభ్యులొక డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- ప్రస్తుత గ్రంథాలయము చూడ మిక్కిలి కోవనీయముగా నున్నదని చెప్పటకు సిగ్గునున్నది. సభ్యులు సరిగా చందాలు యిచ్చుట మాని వేయటం పరిగదా! గ్రంథాలయకామిగులు వాదానువాద పరిమత్సభలుకూడ నిర్వృత్తుముగ కొనసాగించనందులకు గ్రంథాలయము వారి యాదరమును కోసబోవుచున్నదని చెప్పవలసి వచ్చెను. ఇప్పుడు సహాయకార్యదర్శియగు మరీకొండరు గ్రంథాలయము నెడల నీడుకాల్పిమై క్రొద్ద వహించుటలేదని చెప్పటకు చింతిల్లుచున్నాను. ఆ సహాయకార్యదర్శి పదవికి వీరింట్లులని తోచుచున్నది గాన సమర్థుని వేరొకని నియోగించిన బాగుండునెమో అను విషయము ఆలోచించ నా సోదరసభ్యులను వేడుచున్నాను. మరల గ్రంథాలయమును యథావైధమునకు గొనవచ్చుటకు తగిన యేర్పాటును విచారయ్యవచ్చులందరును మొకచోనూడి విచారించుచునని నిమిత్తులమైనాము.

ఆంధ్రుల మరగనయను కర్మ కక్రింద గంజాముజిల్లా ఆకికానందొ ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- ఇదివఱకు తమ దినపత్రికయందు బ్రచురింపబడిన “ఆకికా ఆంధ్రవిద్యా ధుల డిక్షనరీ” అను వ్యాసమును జదివి యమితానందభరితుడ నైతి. ప్రస్తుతపు స్థితిగతుల పరిశీలించి అప్పటి స్థితికి పదికట్ట ధికమయినదని చెప్పవచ్చును. ఇచ్చటి నూర్లునందొ 50 క్లాసులందు 40 మంది కన్న యెక్కువ విద్యార్థులందుంటున్నది యని తెలుగు యోధ్ర దీక్షనముగా విభజించ బడినది. ఏమియాశ్చర్యమోగాని యట్టితెలుగు దీనిజనులకు తెలుగారుగని యొక యోధ్రుని ప్రస్తుతపు యంతరీకపాఠ్యమార్పుగారు యాయ పాధ్యాయపదవికి నిశ్చయించి పంపియిచ్చారు. ఇది యెట్టి వింత! అక్రీకా దేశమందుండే హిందువులకలె యిచ్చటి యాంధ్రులు, యాంధ్రవిద్యార్థులు, యొక్క పులుచేయని పనుల కావలసి కావలసినదే! ఇట్టిది జరుగుచుండె యాంధ్రుల బారకుంటు తగునా లేక యిచ్చటనున్న యాంధ్రుల, యాంధ్రులగా గణింపరా? ఏది యెటులున్నా న్యాకమార్పులని ప్రఖ్యాతిగాంచిన యాంధ్రాధికారులు తగిన న్యాయమిచ్చి యొక యాంధ్రుని యాపదవికి నియమించెదరని నమ్మదను.

గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురమునందొ మాన్యుకేసు విలేఖరుడిట్లు 27 వ తేదీని వ్రాయుచున్నాడు:- మావూరు వైద్యచెయ్యలో నొక యాడుమనిషిపడిచనిపోయినది. ఏకారణములేక పడినది తెలియదు. ఇచ్చటి యొకటిపాతశాల మొదటి సహాయపాధ్యాయులుగా నున్న నందురీ కృష్ణమూర్తి బి. ఎ; ఎల్. టి; గారు క్రొత్తపేట ప్లాస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా పోవునందర్భమున విద్యార్థులందరును గురువారము సాయంత్రముల బడియందొక గొప్ప సభిగావించి యచ్చొత్తించిన విన్నపము పోసంగిరి. సాల్వసర్కిల్ యొక పెక్కురు నందివాడ రాజారావుపంతులు బి. ఎ. గారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. విద్యార్థులు భక్తిపూర్వకముగా మెండోదమి యందు అక్షరముల జెక్కించిన తెత్తిను నొకదానిని యిచ్చి కర్పూరదండలు వేసిరి. ఆరోజుననే పాతశాల యుపాధ్యాయులందరును నూడి భోజనపు విందుననేసిరి. వీరు యిచ్చటి రీడింగురూముకు కార్యదర్శిగా కలదుటకులన సభ్యులందరును బుధవారము సాయంత్రముల రీడింగురూము భజనమున నొక యల్పాహారముల విందుచేసి సంగీతసభ నేర్పరచిరి. సముపేజ స్త్రీలు ఆచ్యుతలింగంపంతులు బి. ఎ. గారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. వీరిని విడుచుట కందరకును చాలకష్టముగ నుండెను.

బరంపురము నందొ మాన్యుకేసు విలేఖరు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- ఏలూరు కాపురములకు ప్రభాకర ఉమామహేశ్వర కాశ్రీగారు మాపురమునకు విచ్చేసి, గడచిన పదిదినముల నుండి వరుసగా హిందూ మత విషయ కోపన్యాసముల నిచ్చియున్నాడు. వీరి యసమాన వక్తృత్వము, కాశ్రుపరిచయము మున్నగువి సభలకు వేలకొలది శ్రోతల నాకర్షింపగలిగినది. వేదములు, పురాణములు, హిందూ మతాధ్యైత, మున్నగు యనేకవిషయములను గూర్చి వీరు చర్చించి యుండిరి. వీరి తిర్క్కుము పుస్తకకు రుచింపక పోయినను, మొత్తము మీద వీరి యాదేశము హిందూమత పునరుద్ధరణ మగుటచే నెల్లరు నామోదించిరి. చివర యుపన్యాసమునా దేవతా తోచినట్లు వారు చందాల నిచ్చి కాశ్రీగారిని సత్కరించిరి. వీరి యుపన్యాస ఫలితముగ నుత్సాహము కొందరు వేంటనే క్రాఫింగులను వీసివైచిరి. మాపురమున “ఆర్యమత సంఘ” మొక్కటి స్థాపించబడినది. ఆసంఘమునకు, విద్యార్థులకు కాశ్యతర విరుదాంతులకు నేమాని వేంకట నరసింహకాశ్రీగారు కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి. ఈ మతవిషయకొత్త నామచిత్ర కాలమున్నది, లేపాయిసను, యాయుపన్యాసముల వలన ప్రజా సామన్యమునందొక మానవ జాతీయత భావ ముండుచినది. అందులకు గాను కాశ్రీగారు వంద్యులు.

రాజమహేంద్రవరవార్తలు
(మాన్యుకేసు విలేఖరుని యొద్దనుండి)

దేశమునిద్యాలయము
రాజమహేంద్రవరము, జూలై 28:- మాన్యుకేసునందొ దేశమునిద్యాలయము ఇప్పటికి పరిపూర్ణముగా వై నుండియు నిరాటంకముగఁ బనిచేయుచు మిడిల్ నూర్లుకలకు నుమాడు 250 మంది పిల్లలతో నున్నది. ఈ దేశము నిద్యాలయము నీనెలలో జాతీయవిశ్వవిద్యాలయమువారు తమవిద్యాలయమునకు నిమింధనముగఁ దీసికొనరని తెలిసికొనుట కెంతయు సంతోషపడుచున్నది. ఇక్కడ దేశము నిద్యాలయమునకు రమారమి 25000 ల ఖరీదుచేయు లోటు చక్కని బంగారొకలపు. ఇట్లువైని జాతీయ విశ్వవిద్యాలయ సంబంధమునజేసి మతంత మతంత సాయముగలిగి యభివృద్ధి గాంచగలను.

కాలమానము.
ఎండలింకను అతితీవ్రములగు నున్నవి. పంటల కీయేడు మొదటనే మోసము బయ్యుట్టగలదు యున్నది. నీ నీ ను మొన్నను కొంచెము మెలుము, ఉలుము, కొంచెమువానయు లోచినవి కాని యది యొక్కసోతను వరించి కృత్రిమముటకు తప్ప వేరొకందు యుపయోగమునకు కాదు. గోదావరిలో నీరు కల్లునయి చేరుతేలుచున్నది. జూలై నెలలో రాత్రులందు కెన్నెల సౌఖ్యము చల్లగాలి సౌఖ్యము నాసించుట నీయేడు కని తెలునన నున్నది.

ఆరోగ్యము
పట్టణమున రికరెకుల జ్వరములు మోచుచున్నవి ఇదివఱకు 9ల కలరా యొకగు కుండెగలే, పడినెత్తువరము లిక్కడనూడ మొదలడిసినది. ఇవిమొదలు బొంబాయి ఆప్రాంతములలోనివే యని చదివినాము కాని ప్రత్యక్షముగ నక్కడక్కడ కూడ చూచుచున్నాము. ఇకర జ్వరములు పరివాటియైయే యున్నవి.

నేరు ఎలుక
వెనుక యిక్కడ మనసలుకోర్తులలోపడి గిండికి వంపఁ బడిన ఎలుక విషయమై యీ యెలుక కుల్లిపోయినదనియు పరీక్ష చేయటకు వీలునిచ్చినది కాదనియు జవాబు వచ్చినది. ఆ మనసలు కోర్తును మూర్ఖజనులనుండి యిప్పుడు ‘చర్చ’ వెనుక బంగారాలో నుంచి నారు.

ఉపాధ్యాయిని బోధనా భ్యసన పాఠశాల.
ఈ పాఠశాల యంతింకను అనుపల్లి సమీపములో నున్నది. దీనినికొక ఇన్ని నుచేలో విజయనగరం రాజాగారి వేదభాగిని నుచ్చుచున్నాడు. ఈభగవము మునుపటి దాని కంటె విభావముగను తిగగటల కనుకూలముగను నుండఁ గలదు. ఆభివములో మునుపుండెడు ‘యనోగము’ ముద్రాక్షర శాల వాళించారి సత్రిపుర కెమరుగనున్న యంతిలోనికి మార్పు పడినట్లు తెలియ వచ్చినది. ఆ పాఠశాల కొక హోస్టలును కూడ యిటువై యేర్పాటు చేయబోవుచున్నాడు.

నీటిపన్ను
మా గట్టణపు మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఇదివఱకు నీటి కుల్లిపోయెట గాను వసూలు చేయుచున్న పన్నును ముందు నెన్నెంబడుమంది యయ్య నెక్కిట తనట్లుగ తీర్మానించి యున్నాడు.

గంజాముజిల్లా రసూలుకొండనందొ ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:- శ్రీపురము ఖండమునకు ప్రాచుర్యములు కీర్తి చేయబడిన పండిత శ్రీవీరభక్తయ్య సిద్ధాంతి గారి కృష్ణపతియొ పండిత శ్రీనారాయణకర్మ కారి జానీయి, కరితొన్నదాన ప్రదా యనియనగు నుల్పొబ కాంధ్య మొందుట దుఃఖవిషయము

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
మాంటురోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపకమైన తెలుగు దొరకును. కాటలూగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
(946-387) మేనేజరు.

కలరాకు భయకర వస్తు.
డాక్టరు జి. కె. రావుగారు మాపూర్వకవరీ. కలరాకు రెండుఖంబులలో తప్పుకు నుదుచ్చును. నుంక నుకయోగింపకు. సివిభము మందుతో సంపదమును. సీసా 1-1/2 0-8-0 నూత్రము.
(1209) భవన్యంతరి అక్రమమును,
45, బిక్ స్ట్రీట్, ట్రెస్టికేసు, మద్రాసు.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Lord Morley's Views.

Political Development of India.

LONDON, July 25.
Speaking at the National Liberal Club on the occasion of the unveiling of his bust subscribed for by Indian admirers, Lord Morley referring to the Indian Report said:—He should be very precipitant if at this stage he said a bold yes or no of approval or disapproval. He had studied the Report very carefully and felt he could not be mistaken in tracing lineaments of the physiognomy in 1909 in the progeny of 1918. (Laughter and Cheers). He had had the privilege and advantage of being a colleague of Mr. Montagu and he felt that the latter's steering orders were on the whole more likely to be recommended than any others imaginable. Lord Morley emphasized that the political development of India must be carefully watched and those would be just and wise statesmen who did not shrink from letting the Imperial public know what might lie before them. The Indian demand he continued, could not be met by dogmatic negatives. There would have to be a considerate treatment whether in the form of Mr. Montagu's proposals or any other form. (Cheers).

Mr. Montagu's Tribute to Lord Morley.

Mr. Montagu said the greatest tribute to Lord Morley's work in India was that something more was necessary and wanting. (Cheers) Since Lord Morley's reforms were instituted the political development of India had been so great as to be unbelievable unless one had seen it at its beginning and to-day. Mr. Montagu concluded, the things which Lord Morley and his colleagues did and taught the world, I determined, however great the difficulty and however loud the opposition (Cheers) to go on with and wherever I may be to work all I can to place India on an indisputable road to a final vindication and justification of the glorious British connection with India, India responsible, complete and self-governed (Loud cheers).

Relief Allowances to Prisoners of War in Turkey.

Question and Answer in Parliament.

LONDON, July 27.
In the House of Commons replying to Colonel Yates and Mr. Hume Williams Mr. Hope said that the Imperial Government had authorised the Netherlands Minister at Constantinople who was best qualified to judge what relief allowances should be paid to European and Indian War prisoners in Turkey. Amounts varied according to prices and other conditions ruling in localities of different camps. Rates fixed ranged from 7 to 18 Turkish pounds in the case of European Officers from 5 to 10 for Indian Officers 4 to 6 for European Soldiers and 3 to 4 for Indian Soldiers. Allowance might be increased if complaints alleged of high prices were confirmed.

Government's Imperial Preference Policy.

LONDON, July 29.
Replying to a correspondent, Mr. Walter Long stated that Government's Imperial Preference proposals do not include further taxation of imported foodstuffs.

A Russian Grand Duke.

Made Temporary Captain in British Army.

LONDON, July 26.
The Grand Duke Demitri who is serving with the Allied forces has been gazetted Temporary Captain in British service.

Munition Workers Trouble Ended.

LONDON, July 29.
The strike of munition workers has ended. Trouble was due to the Ministry of munitions, forbidding a few firms to engage more skilled hands with a view to enabling other firms which are understaffed to secure additional skilled labour.

Indian Labour Corps.

LONDON, July 28.
The King inspected a detachment of the Indian Labour Corps from the United Provinces on leave from the front under Sec-Lieut. H. Bull.

New Dean of Durham.

LONDON, July 26.
Bishop Weldon has been installed as Dean of Durham.

Russia

Cholera in Petrograd.

LONDON, July 27.
The Russian wheel smearing from Petrograd states that there were a hundred and eleven cases of Cholera on 26th July.

Strike of Railwaymen.

Ukrainian railwaymen have struck, Germans having confiscated food reserved for railway workers.

Successes of Czechoslovaks.

LONDON, July 24.
Kolmikoff's Cossacks are co-operating with Czechoslovaks and supplying the needed cavalry for advance. Czechoslovaks are near Chita and have relieved pressure upon Sotomoff.

LONDON, July 28.

A telegram from Harbin dated July 25th says: The armed steamers despatched by General Horvats, broke up the Bolshevik Centre at the confluence of the Amur and Sungari rivers, capturing an armed steamer, a motor launch, four steamers and considerable supplies.

LONDON, July 29.

VLADIVOSTOK.—The Czechoslovaks have occupied Schmakovsk two hundred verstas from Nikolayevsk with considerable military stores.

Central Powers

German Economic Conference.

A Reply to Britain's Imperial Preference Policy.

Linking up of Central Europe Economically.

LONDON, July 28.
AMSTERDAM.—The "Colleges Gazette" reports that a German Economic Council has been inaugurated. Representatives of Interior, Foreign, Finance, Railways and War Ministers and of the War Food Board, the Press Bureau and other departments attended. The President of the National Bank Herr Von Schacht presided. He dwelt on the worldwide economic importance of Britain's adoption of imperial preference. The Under Secretary for Finance Herr Schiffer said that the Council would endeavour to establish close economic relations between the Central Powers, Doctor Walter Schotte who is President of the New Council declared that the problem which must be solved was an economic linking up of Central Europe with the rest of the world regarding which a tariff union with Austria-Hungary became of worldwide importance. The next task would be the economic cultivation of the Near and Far East against British and American competition. The Council would also enforce economic peace in Europe and re-establish supplies of raw material from overseas. The Preliminary committee comprises of the leading business experts in Germany.

Hindenburg in Excellent Health.

LONDON, July 29.
AMSTERDAM.—An Official Telegram from Berlin says:—Marshal Hindenburg is in excellent health.

LONDON, July 30.
A telegram from Zurich says:—292 have been killed in an explosion at munition works at Plauen.

Not a Diversion.

Ludendorff's Maximum Effort Put in Battle.

LAHORE, July 29.
LONDON, July 22nd.—A Pro-German Swedish military critic, Captain Merregaard, admits evidence in favour of, but does not himself support the suggestion that the German offensive of July 15 was a mere diversion and not Ludendorff's maximum effort, but it is difficult to believe, he says, that the maximum effort would yield so miserable a result. Such failure of maximum effort, he argues, would indicate that the off-native campaign of 1918 could not lead to the desired result. ("C. and M. Gazette cable.")

LAHORE, July 29.
LONDON, July 27th.—General Von Ardenne writing in the "Berliner Tageblatt" says that Marshal Hindenburg is not a man of prejudices as Moltke called those military leaders who obstinately carry out plans simply because they once made them:—(C. and M. Gazette cable.)

Germans to Assume Defence.

LAHORE, July 29.
LONDON, July 29th.—A message from Rome says that the Zurich correspondent of "Londine" learns from Berlin that the German staff agreed beforehand that the offensive on the 15th July would entail serious damage on the whole front.—(C. & M. Gazette cable).
The Berlin correspondent of "Koenigshe Volkszeitung" says: It may happen in a war of movement such as has begun that the opponent will be allowed to advance a considerable distance.—(C. & M. Gazette cable.)

Germans' Contemplated three Pushes.

LAHORE, July 29.
LONDON, July 24.—The correspondent of the Exchange Telegram Company with the American says that the Germans contemplated three pushes. The first was to gain Chitons and Esersq for which places two Majors were appointed. The second was to be delivered against the British and the third from the new line against Paris. Captured officers are doubtful whether the remaining pushes will be carried out, but they anticipate that another will be attempted in order to restore the confidence of the German public. Certain divisions in Flanders have been hastily moved to meet the Allied offensive.—(C. & M. Gazette cable.)

Italy

American Soldiers in Italy.

Fraternisation with Italians.

LONDON, July 29.
ROME.—American troops arriving in Italy received an ovation from crowds at stations, who lavished flowers, refreshments and presents on men who fraternised with the Italian soldiers on platforms.

General

The Cotton Market.

LONDON, July 24.
NEW YORK.—On the cotton exchange prices broke from 142 to 173 points under increased offerings of new crop and rumours that the price was being fixed and the expectation that the War Industries Board will in future purchase all Allied cotton and eliminate competition. The market rallied partially and closed steady.

Famine in Persia.

Armenian and Syrian Relief Measures.

LONDON, July 24.
NEW YORK.—The Committee for Armenian and Syrian relief says that the worst reports of famine in Persia are confirmed and the Committee is cabling a hundred thousand dollars to India for the purchase of grain, which will be sent by motor trucks to the stricken land. The distribution will be under the auspices of committees, and a Persian commission, the chairman of which is Dr. Pratt Jackson who will confer with the British authorities in London before proceeding.

LONDON, July 29.
STOCKHOLM.—Denmark has acknowledged Iceland as a sovereign state under a common King.

Western Front

Allies' Cautious Advance.

LONDON, July 29.—12 40 P. M.
PARIS.—A Semi-Official statement says:—The number of prisoner taken in the retreat is not very high because the Allies can only advance very cautiously in a variegated country favourable for defence by machinegun nests while German have left only weak detachments with orders to hold on to the last in order to enable the main body to get away. Thus enemy losses are relatively higher in killed than in prisoners on the contrary booty is large especially in engineering machinery. Germans were able to remove light artillery but had to abandon heavy guns and also most of the ammunition.

The Great German Setback.

LONDON, July 29.
Reuter's correspondent at American headquarters wiring on Sunday afternoon says: Thanks to the dense woods enemy has been able to delay the advancing armies and hold up thousands with nests of machineguns, hence the enemy's losses have been infinitesimal compared with the time gained. Enemy has saved most of his guns although obliged to destroy ammunition. The abandonment of the Marne Lower, which the enemy held as long as possible in order to keep important railway from Germany to Chateau-Thierry under observation, will considerably accelerate our progress. Indeed pace has already quickened and already it is certain enemy will not stand on the Ourcq. Doubtless when we reach his prepared positions we shall find the enemy in great strength. What Germans have chiefly suffered is an immense setback to their plans and possibly they will be unable to recover before the end of the campaigning season.

Canadian Success.

LONDON, July 29.—12 25 P. M.
The British Command says:—Australians in Morvaux sector captured two lines of trenches on a two mile front astride Brayocchis Road, taking one hundred prisoners and a number of machineguns. Enemy casualties were heavy and cars light. Canadians twice made successful raids in the neighbourhood of Gavreils.

LONDON, July 29.—3 45 P. M.
The French Communique says: North of the Marne there was no change during the night. We took four hundred prisoners here yesterday.

Ourcq Line Abandoned by Germans.

LONDON, July 29.—3 55 P. M.
The enemy has definitely abandoned the line of the Ourcq and there is little doubt that he will retreat behind Vesle, which will give him a pretty straight line between Sedan and Reims. This is a very good line and is probably well entrenched. It has good communications to the rear and three railway lines behind the front. Villages between Sedan and Reims are on fire, apparently indicating that Germans are about to retreat further. German withdrawal from the salient is a real Allied victory, such as no way a road. Hundreds of four guns have been taken.

French Occupy Fere-En-Tardenois.

LONDON, July 29.—1 55 A. M.
A French communique says:—North of the Marne we continued our advance in the region of the Ourcq, notwithstanding the resistance of the enemy who attempted to prevent our passage of the river. We succeeded in throwing back advanced elements to the right bank. We entered Fere-En-Tardenois. Northeast of the forest of Kzwereched Champigny. Our troops on the right captured Aumay and Olizy-Violaine and brought our line up to near the Rheims-Bormans Road. In Champigny two enemy attempts preceded by bombardment in the region south of the hills were repulsed.

Pursuit of Enemy Continues.

LONDON, July 28.
An American official communique says: We continue our pursuit north of the Marne despite determined rearguard actions. We crossed the Ourcq and captured Serignes-Et-Nodes, Seray, and Ranchers.

Valuable Work of French Tanks.

LONDON, July 28.
Reuter's correspondent at French headquarters wiring last night said:—The enemy is falling back on the chessboard system adopted during the Somme retreat in March 1917. The smooth working of this operation is greatly hampered by the doing of our infantry and light tanks, also by aircraft. It is desired that the light tanks are to go as far as possible to the French advance as the German infantry and cavalry are doing for the enemy. The battle north of the Ourcq is at present stationary. General Mangin's army is held by very strong enemy positions which are protected by a powerful flung fire from the north bank of the Aisne. One of the British divisions with General Mangin was engaged in local operations by which much ground was gained in spite of the most obstinate resistance.

26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
 గిరిజా పండితుడు, హైదరాబాద్ హిందూ-ల. కలెజ్.

